LATWIJAS WEHSTNESIS

ISNAHK DARBDEENAS. — NUMURS MAKSA 3 RBL.

Nr. 236

REDAKZIJA un KANTORIS: Rigà, l. Kehniņu celà 28, ceeja ari no Walņu celas 47. — EKSPEDIZIJA: Suworowa celà 7. — TAHĻRUŅI: Redakzija 6-59. Kantoris 6-60. — PASTA KASTE 34.
ABONESCHANAS MAKSA: Par 1 mehnesi Rigà 75 rbl., ahrceme 90 rbl., us ahrsemem 150 rbl.
SLUDINAJUMU MAKSA: Preekschpusē 20 rbl., tekstà 15 rbl., sludinajumu daļà: firmu un ispreezu sludinajumi 8 rbl., pahrejee sludin. 6 rbl., darba peedahwajumi 3 rbl. par petitrindiņu. + 50% sludinajumu nodoklis. Ahrsemju sludinajumi 100% dahrgaki.

Pirmdeen, 17. oktobrī 1921

Eläköön Suomi! — Sveika Somija!

Somijas weesu sanemschana.

Sweiki, somu tautas preekschstahwji!

Tautu Saweenibas labakà lihla ir teeschu sakaru atjhstiba paschu tautu starpà. Tur labak nekà diplomatu satikschmē weena tauta eepasihstas ar otras garu un saimneezifkas kulturas ihpatnibam, peesawinas to, kas winai truhkst un su ebs otrai to labako no sawa gara dischenumo. Pehz seelà pasaules kara tautas tuwak ispratuschas scho weenkahrscho, bet leelo pateesibu un laususchas to ofizialàs diplomatijas seenu, kas pastahweja starptautisskà satikschmē. Ihpaschi rosigi darbojas schini garà jaunàs Baltijas walstis. Latwijai jau bijusi iedewiba sekot daschadu muhsu saimniu laipnajeem usaizinojumeem un beleget sawus preekschstahwjus uf apkahrtejàm walstim. Tagad mehs pahrdsihwojam atkal preezigas deenas, jo sagaidijàm samà widū dischenàs seemeku toutas — somu preekschstahwjus. Tee eerabuschees pee mums jo kuplà skaità, kas ir jo sewischki mihli un apskiprina, ar kahdu ustizibu wini nahk mums preti. Wini grib nopeelnt eepasihtees ar sawu deenwidu kaimineeni — Latwiju, jo atbrauzeja starpà redsam wisdaschadako profesiju un ari wisdaschadako politisko partiju preekschstahwjus. Tur ir parlamenta lozekli, sabeedriski darbineeki un pedagogi, lauksaimneeki, mahzitaji, rakstneeki un technisti spehki, to starpà pat parlamenta presidents un pirmais wizepresidents. Tas wiss mums norahdo, ar kahdu apsinibu muhsu kaimini keras pee sakaru stiprinaschanas ar mums, un daudsà sinà mums nober par paraugu.

Mehs nedrihkstam aismirst, ka somu tautas personà mehs eepasihstamees ar wezakajeem tautu brihwibas zihnitajeem, ar tautu, kas garigi weenumehr bijusi brihwa un suwerena un wiseem peeeetamcem lihdsekleem aisstahwejusi scho sawu stahwokli. Muhsu politisskee lokteni bijuschi sinamà mehrà weenadi, spaidi no leelu tautu puses audsimajuschi isturibu un pretsparu un tas muhs nowedis pee gaischakas tagadnes. Muhsu weeseem gan jameerinas ar to, ka Latwiju wini atrod wehl neisdseedetu no kara bruhzem, tàs saimneeziba wehl naw isbuhweta, wisi radoschee spehki wehl naw atraisiti. Bet mihkee weesi to sapratis, jo tee sin, ka muhsu teritorija bija leelako zihnu arena karà, ka pehz tam muhs atkal saschnaudsja un issuhza okupazijas laiks un no Kreewijas eebrukuscho komunistu sarkanais terors un saimneezisskee eksperimenti. Bet weesi redsēs daschu ko ari, kas jau padarits muhsu dsihwē, un tas winus pahrleezinàs, ka latwju tautà wini sastop energisku, garà moschu beedri.

Somi mums tuwi neween ar sawàm brihwibas teesmem un gara neatkaribu, bet tuwa mums ari winu mahksla un literatura. Mehs esam daudz ihsu preeka brihschu baudijuschi pee winu Aho, Järnefeldta, Sibeliusa, wehl patlaban muhs sasilda Järwiluoma dsili realistiskee „Seemeleeki", kur eelikta pascha winu tautas dwehsele. Wini dewuschi patwehrumu ari muhsu labakajeem rakstneekeem trimdas laikos: winu widū dsihwojis Karlis Skalbe, Akuraters, meklejuschi atpuhtu un atspirgschanu Blaumans, Duburs. Jo dsihwas kulturas saites abeju tautu starpà nodibinajuschi no somu puses prof. Mikkola, no muhsu puses mahtslineeks Rosentals, kura kundse joprojam eedwesmo somu kulturas atspogulojumus pee mums un kurai mums galwenà kahrtà japateizas ari par nupat Rigà notikuscho somu glesnotaju un tehlneeku darbu isstahdi.

*

Wilzeens peebrauza noteiktà laikà pulksten 8 un 35 rihtà. Seemeku weesus sanehma ar pateesu un leelu preeku. Pilsehta gresnota abu republiku karogeem. Muhs apmeklè muhsu dsintarjuhras seemeku klints un eseru kaiminu semes tauta, kas leela sawà nazionalismà un brihwibas garà. Winu newareja satreekt pat pasaules milsis: Kreewijas monarchija. Ta potwehrumu dewa schis monarchijas wajateem Kreewijas maso tautu brihwibas zihnitajeem. Wina usnehmusi ari muhsu brihwibas zihnitajus.

Pirms wilzena peebrauschanas stazijà eeradàs Satwersmes Sapulzes wizepresidents ar presidija lozekleem, wisu frakziju preekschstahwji, ahrleetu un zitu ministriju, wisas administrazijas un augstskolas un studentu padomes un konserwatorijas preekschstahwji ar profesoru Wihtolu preekschgalà, Nazionalàs operas, Nazionalà teatra un wisu latwju laikrakstu preekschstahwji ar redaktoreem preekschgalà, sabeedrisko orga isaziju, skolu, jaunatnes saweenibu un tirgotaju un rupneeku preekschstahwji. Lauschu milsumà kahrtiba preekschsihmiga.

Wilzeenau apstahjotees plkst. 8 un 35 min. no preekschejà salonwagona iskahpj Satwersmes Sapulzes presidentam peekomandetais pulkwedis-wirsneeks Aire, kas bija isbrauzis weeseem preti, un paziņo, ka pirmà salonwagonà atbraukuschi Somijas parlamenta, bet otrà — sabeedrisko darbineeku un schurnalistu preekschstahwji. Pirmee isnahk parlamenta presidents mag. phil. Wuolijoki Sulo ar wizepresidentu, progresiwàs partijas lideri Dr. phil. O. Manture. No parlamenta preekschstahwjeem wehl atbrauza: progresiwàs partijas — K. E. Sinna un mag. phil. J. Auers, agraràs partijas — rakstneeks J. Alkio, direkt. W. Selanpàà un mahz. A. Lukkonens, sozialdemokratu — W. Tanners, rakstneeks W. Woionmaa, Dr. med. R. Raoma, mag. phil. J. W. Keto un M. Laukkonens, konserwatiwàs koalizijas partijas — profesors H. Suolaati un J. Nybergs un sweedru partijas Dr. phil. G. Schaumans un mag. Eklunds; sabeedrisko darbineeku preekschstahwji: Dr. phil. Jwalo, „Helsingin Sanomat" galwenais redaktors mag. phil. Frenokolls. „Hufwudstadsbl." galw. red. Dr. phil. Newanulinna, „Uusi Suomi" galw. red. insch. Arola, semkopibas un laukſaimneezibas kooperatiwa „Hankkija" direkt. Salminans, schurnalists Reima, skol. Dr. phil. Mansikka, Baltijas walstu kluba presidents mag. phil. Järwiluoma, rakstneeks Klemetti, „Suomelaulu" dir. rektors Rosendals, Wiborgas dseedataju kora preekschneeks arch. Schulmans un schi kora dirigents Similä, schurnala „Architekts". red. Kilpiu, žschurnalistu preekschstahwji: no „Helsingin Sanomat" S. Jwalo un O. Kyro, no „Helsingin Tietotoimistus" H. Koiwula un W. Sundmans, no „Hämsen Suomat" B. Kauhtio, no „Masendun Sanomat" Zidbäoks un W. Jlowa, no „Uusi Aura" K. Vanamo, no „Kaleva" A. Oksanens, no „Kaupalo" K. Riukuniemi, no „Länsi Savo" T. Viljakäinens, no „Savo" F. Tuura, no „Kajalan Mas" A. Pitkäsnen un no „Lahti" A. Tervo.

Weesus sanehma ar leelako sirsnibu. Daudsi jau bija zits zitam pasihstami. Muhsu rakstneeki un akteeri ar sewischku sajuhsmu sanehma „Seemeleeku" autoru Arturu Järwiluoma un wina kundsi.

No stazijas automobilos aisbrauza parlamenta preekschstahwji uf „Romas", bet sabeedrisko darbineeku un schurnalistu preekschstahwji uf „Imperiala" weesnizu.

Dekoretàs Satwersmes Sapulzes presidenta telpàs weesus sanehma presidents J. Tschakste, pehz tam weesus sanehma ministru presidents S. Meierowizs.

Pehz abàm wisitem weesus usnehma Somijas suhtnis Silwanders brokasti, no kureenes ap p. 8 wini eepasinàs ar pilsehtu, isbrauzot automobilos, bet wakarà weeseem par godu sarihkoja koncertu nazionalà operà un pehz koncerta winus usaizinaja pee Satwersmes Sapulzes presidenta pusdeenàs.

*

Dinejà Satwersmes Sapulzē peedalijàs somu weesi, Satwersmes Sapulzes presidijs un frakziju biroja lozekli, ministru presidents un kabineta lozekli, pilsehtas un wadoscho sabeedrisko eestahschu preekschstahwji, kà ari preses darbineeki. Satwersmes Sapulzes presidents apsweiza weesus, norahdidams, ka schahdos gadijumos mehs tuwinamees kulturelà un ekonomiskà laukà, no kam isaugs ari politiska tuwinaschanàs. Presidents atzerejàs ari, ziņ silti somi sanehmuschi sawà laikà muhsu parlamenta lozeklus. Somu parlamenta presidents mag. phil. Wuoljoki atbildes runà usswehra, ka senak eepasihschanos un tuwinaschanos walstu wahrdà isdarijuschi monarchi, bet schopawasar Latwijas tauta eerahwusi jaunu zeku, delegedama uf Somiju sawus parlamenta lozeklus. Runatajs usswer sirsnigo sanemschanu, kuru somi sastapuschi Latwijà un usskata, ka draudsiba abeju tautu starpà koti dabiga un pamatojas uf pascheem dsihwes apstahkleem.

Pehz tam somu laukſaimneezibas augstskolas rektors **Rosendals** klahtesoschos usrunà latweschu walodà:

„Augsti godatais presidenta kungs! Par silto sanemschanu un sirsnigo draudsibu, ko mums Latwija ifrahdija pawasari, es no Wiipuri dseesmu draugeem atnesu sweizeenu Latwijai un muhsu sirsnigo pateizibu. Schini rudens deenà es juhtu, ka nekahds seemas aukstums nespehs atwehsinat latwju un somu tautu sawstarpigàs simpatijas. **Mehs arween buhsim labi drangi.** — Tauta, kas daudz asaras lehjusi, zeetusi un strahdajusi, bet ari daudz eeguwusi, mums rahdija, kas ir draudsiba un sirsnība. Mehs luhdsam, lai Deews weenmehr swehtl un sargà Latwiju un **sauzam no brihwas somu krutts un no wisas sirds: „Lai dsihwo Latwija!"**

*

Baltijas walstu kluba presidents Dr. phil. A. Mansikka laipni peenehma muhsu lihdsstrahdneeku, kuram sinoja, ka klubs dibinats apmehram pirms 1 gada. Dibinataji ir Helsingforsà dsihwojoschee maso tautu un walstu preekschstahwji. Klubà eetilpst tàs walstis, kas rada itkà lehdi, starp Seemeku un Melno juhru, starpà ari Polija un Ruminija.

Kluba programa noteikta sakarà ar to lomu, ko minetàs walstis spehlè, kà preekschposteenu walstis starp leelneezisko Kreewiju un Eiropas kulturu. Kluba praktiskà programa ir minetàs walstis tuwinat, tapehz tas tura preekschlasijumus neween kluba schauraksàs aprindàs, bet ari plaschakàm aprindàm. Pagahjuschà gadà somu un latweeschu tuwinaschanai schahdu preekschnesumu klubà tureja profesors Kundsinsch. Schis preekschnesums daudz peepalihdsesis abu tautu tuwinaschanai. Latwija bij Somijà wehl maz pasihstama seme, sewischki winas attihstità kultura. Tagad, pehz idejisko sakaru nodibinaschanàs starp abàm walstim, klubs stahdijis par sawu usdewumu ari saimneezisku tuwinaschanos. Klubs domà ari par sawu beedru-walstu satikschmes sakareem. Ir nodomats ari zitàs walstis nodibinat schahdus klubus. Wakar eekustinats jautajums par kluba nodibinaschanu Rigà.

Nodibinot saimneezisskos sakarus starp Latwiju un Somiju, Latwija waretu Somijà eepirktees laukſaimneezibas maschinas un laukſaimneezibas un zitus rihkus, peem. iskaptis, zirwjus u.t.t., ko Latwija tagad eepehrk Wahzijà un zitur.

Latwijas saimneezibai usplaukstot un atsekot, Latwija waretu uf Somiju eksportet labibu, linsehklas, parketu, labakas sortes auglus un zitas eksporta prezes. Sakarà ar saimneezisku sakaru nodibinaschanos wehlams starp abàm walstim noslehgt saimneezisku lihgumu. —Kl.

Latwija Tautu Saweenibà.

Wehl sinojams, ka pehz usnemschanas Latwijas delegazija pedalijàs plenarsehdēs un ari komisijàs. Sehdeki sadaliti alfabetiski. Komisijas bija pawisam 6: juridiskà, ekonomiskà, atbrunoschanàs un saimneezibas blokades komisija, eekschejàs organizacijas, humanitarà un politiskà. Pirmà un otrà komisijà peedalijàs suhtnis Romà Dr. Walters, treschà un sestà ahrleetu ministra beedrs Salnajs un zeturtà un peektà suhtnis Parisē Dr. O. Groswalds. Saprotams, ka Latwija newareja attihstit wisai intensiwu darbibu, jo nepeedalijàs no pascha sahkuma. — Latwiju intereseja sewischki zeturtà komisija, kurà noskaidroja Latwijas **peedalischanàs makšas apmehrus.** Dalibas nauda Latwijai bij domata **pehz 5. kategorijas** (pawisam Tautu Saweenibà ir 7 kategorijas). Majàs walstis **usstahjàs par kategorijas grosischanu,** aisrahdot uf nedaudz eedsihwotajeem un gruhto sawstarpigo stahwokli. Komisijà grosija pamatprinzipu un Latwija buhs **sestà kategorijà.** Latwijas dalibas naudas leelums samasinajas par 50%. Latwijai buhs **gadà jamaksà apmehram 120—125 tuhkstoschi selta franku** dalibas naudas. Septità kategorijà Austrija. Augstakàs kategorijàs ir leelwalstis. Sestajà kategorijà bes Latwijas ir wehl Leetawa, Somija un Igaunija.

Saimneezisskà komisijà Latwija peedalijàs pee apspreedem, zik tàs atteezàs uf jaunajàm walstim. Pantu, kas garantè pastahwoschàs teritorijas robeschas walstim, kuras eeeet Tautu Saweenibà, negrosija un tas palsts lihdz nahkamam kongresam.

Konstatejot wispahrejos eespaidus no Tautu Saweenibas kongresa, Latwijas delegazija domà, ka Saweenibas darbibu koti kawè tas, ka Saweenibà nawa Amerikas Saweenotàs Walstis, Wahzija un Kreewija. Bet Saweenibas autoritate ir tomehr stipri peeaugusi. Tautu Saweeniba nowehrsa sadurſmes Wilnas un Silesijas leetàs un konflikti naw iswehrtuschees par kareem. Ir radits tas, ko Haaga newareja radit. Muhsu usnemschana Tautu Saweenibà usleek mums ari jaunus peenahkumus, materialus un teesisskus. —Kl.

Lords Grejs pret Loid-Dschordschu.

Lords Grejs atkal atkal atgreesees politiskà darbibà. Kahdà runà winsch usbruzis pastahwoschai koali ijas waldibai. Tagadejai waldibai neesot zeeschas prinzipu un pahrleezibas weenibas un winas mainigà politika newarot modinat ustizibu. Anglijas pasahkumi Kreewijà, Meisopotamijà un Persijà un Britanijas politika Egiptē, Konstantinopolē un Irijà, kopsch peameera noslehgschanas ismaksajusi 803 miljoni mahrzinu sterlinu. Tagadejàs waldibas politika pret Iriju esot waras aplamas leetoschanas resultats. Ht.

Brians neatsihst Wersalas meeru.

Sen-Naserà, kur Franzijas ministru presidents Brians eeradàs uf floteš paradi, winsch tureja eewehrojamu runu, kuru frantschu prese nosauz par wairak, nekà runu, par darbibas aktu. Sawà runà winsch atbildejis sawas waldibas pretineekeem, starp ziteem Klemansjo usbrukumeem. Brians aprahdijis, ka Wersalas lihguma autoreem, kuri to slehguschi Franzijas wahrdà, leelà mehrà peekahpdamees un atjazidamees no Franzijas likumigàm prasibam, wajagot reis saprast, ka winu pehznahkejeem naw eespehjams islabot winu kluhdas un ka teem noslehgtais lihgums tikai jaispilda, lai gan tee atsihtu winu par nepilnigu. Franzijai esot teesiba prasit saudejumu atlihdsibu, meeru un pirmàs schkiras walsts weetu starp zitàm leelwalstim. Brians, usnembamees waldibas wadoscho lomu, wisu laiku zentees nobroschinat Franzijai meeru. Atgreest pasaulei lihdsswaru neesot weegla leeta, tas Franzijai japanahk kopdarbibà ar zitàm leelwalstim. **Wersalas meers esot pahrak nepilnigs eerozis meera eekarpschanai.** Brians issaka sawu pilnigu ustizibu tagadejam Wahzijas kabinetam, kursch sawus peenahkumus godprahtigi ispilda un zenschas nodibinat ihsti labas kaiminu atteezibas.

Agronomi

wajadsigi.

War peeteiktees Latwijas Laukſaimneezibas Zentralbeedribà, Rigà, Basnizas celà Nr. 4-a.

Latwijas Laukſaimneezibas Zentralbeedribas

sarihkots.

Laukſaimneezibas wakara kursu

atklahschana notiks pirmdeen, 17. oktobri sch. g., plkst. 7 wakarà Latwijas Laukſaimneezibas Zentralbeedribas kursu sahlē, Basnizas celà Nr. 4-a. Eewada lezijU lasis agronoms P. Starzs.

Kursu maksa: pastahwigeem klausitajeem uf wisu laiku 400 rbl., uf weenu semestri 200 rbl., par atsewischku wakara lezijU 5 rbl. Karawihreem un mahjdu eestahschu audsekneem puszenas.
Kursu programas un sihkalas sinas Latwijas Laukſaimneezibas Zentralbeedribas birojà Rigà, Basnizas celà 4-a.

Franzijas parlamenta ahrkahrtejà sesija.

LTA. Bordo, 14. oktobri. (Radio.) 18. oktobri sahksees Franzijas parlamenta ahrkahrtejà sesija, kurai peeschkir koti leelu nosihmi, jo buhs jaisschkir baudi swarigu jautajumu. Paredz, ka waldibai buhs jaatbild uf wairak kà 40 interpelazijam par ahrejo politiku, wispahrejo walsts stahwokli, finansu politiku un eekschleetam. Wispirms nosskaidros ahrejàs un wispahrejàs politikas jautajumus, no kureem atkarajas kabineta palikschana amatà. Paredzams, ka Briàna waldiba atbalstisees uf deesgan leelu wairakumu. Daschu politisko grupu usstahschanàs pret Briàna brauzeenu uf Waschingtonu bijusi weltiga. Tagad droschi sinams, ka Briàns isbrauks 29. oktobri no Hawras ar tweikoni „Lafayette" un eeradisees Nujorkà 8. nowembri.

Greeku un turku frontē.

LTA. Bordo, 14. oktobri. (Radio.) Kemalistu galwenais schtabs ofiziali atsauz greeku sinojumus par turku karaspehka sakauschanu pee Asium-Karahissaras. Sakarijas sektorà **kemalisti turpinot wirsitees uf preekschu.**

333 Leetawas agrarreforma.

= Leetawas satwersmes sapulzes tagadejai sesijai buhs japeenem agrarlikums, kura pamati schahdi: lai Leetawas mas- un bessemneekus apgahdatu ar semi, tek radits semes fonds, kurà eetilpst bijuscho muischeeku un semneeku banku semes, basnizu un klosteru ihpaschumi, ja tee pahrsnedz likumà paredsēto normu, krona muischas, leelas privatmuischas, priwiligetàs muischas un bez mantneeka atstahtee semes gabali. No tà radità semes fonda peeschkirt semi teem, kas to prasis. Pee semes atsawinaschanas likums nosaka sinamas normas, kuru mehrlis ir ihpaschneekeem atstaht ne majak par 70 desetinam. Tamdehl semes gabaleem no 70—100 desetinam atsawina 25 prozentus, bet ihpaschneekam atstahj wisadà sinà 75 desetinas. Semes gabaleem no 100—200 des., atsawina tos paschus 25 prozentus, bet nō semes gabaleem pahri 200 des., atsawina jau 50 prozentus, bet no semes gabaleem pahri 400 des. ihpaschneekeem atstahj 175 desetinas, pahrejo daku atsawina. Lihdz ar semi atsawina ari inwentaru. Uf semes gabaleem, masakeem par 100 deset., schis noteikums neatteezas. Meschi, eseri, purwi un, wispahri, nederigà seme neteek eewehrota. Bez atlihdsibas atsawina weenigi basnizu, klosteru un tàs muischas, kuras dahwajuschas waldoschàs personas. Wisu pahrejo semi atsawina par atlihdsibu: aramà seme — 80—100 markas par desetinu, augku un sakņu dahrsi lihdz 1000 markas par desetinu. Atlihdsibu par semi nolemts ismaksat ar ihpaschàm ihlusihmem, kuràm buhs kreditbileschu swars. Par ehkam, inwentaru, kustamo ihpaschumu samaksàs stàidrà naudà. Semneekeem semi peeschkirs uf 20 gadu ismaksas noteikumeem. Tahdi ir Leetawas agrarreformas pamatnoteikumi. Sihkumus wehl isstrahdà un tos, protams, gwehl grosis.

Tagadejà Leetawas seimà wairakums ir leischu semneeku. Pilsehtu intereses masak eewehrotas, jo agrarreformai un laukſaimneezibas priwiligetam stahwoklim ir daudz wairak aisstahwju. Laukſaimneezibas raschoschana, kà leelà, tà sihkà, gandrihz pawisam atswabinata no nodewam, bet muitas likums atweeglo laukſaimneezibas maschinu un rihku eeweschanu semneeku wajadsibam.

Behgłu atgreeschanàs.

Nehsekne peenahza 14. oktobri no Majkawas 737 behgli. — No Nehseknes karantines peenahza Rigà 15. oktobri 574 behgli un 16. okt. 171 behglis. K.

Naudas mainas punkti behgłiem.

Finansu ministrs bij usdewis walsts kasei un walsts krahj- un kredita bankai eerihkot behgłeem peerobeschas behgłu punktos naudas mainas punktus, bet abas eestahdes atteikuschàs. Peerobeschas nodalu neesot, bet eerihkot punktus no zentra ir apgruhtinoschi. Maswehrtigàs Kreewijas naudas eepluhschana walsts bankàs atnes tikai saudejumus un schis naudas jau tagad sakrahjees koti daudz. —Kl.

Paziņojums eesauzameem pi sonem.

Sakarà ar 28. septembra Satwersmes Sapulzē peenemto likumu par 1901., 1900., 1899., 1898., 1897. g. g. dsimuscho pilsonu eesaukschanu aktiwà karà deenestà, Rigas kara aprinka preekschneekam eenahkot daudz luhgumu par atswabinaschanu gimenes, jaunneezwas un zitu apstahkļu dehļ.

Kara aprinka preekschneeks pasino, ka no eesaukschanas uf minetà likuma pamata newar atswabinat ne gimenes, ne saimneezisku apstahkļu dehļ; ka wiseem bij. Kreewijas armijas armijas wirsneekeem, eerednieem, kareiwjeem un atsihteem agrak par nederigeem, ja wini naw nodeenejuschi Latwijas armijà weenu gadu un ir eesauzamos gados, jaerodas eesaukschanas punktà noteiktà laikà; jaerodas ari teem, kuri nodeenejuschi Latwijas armijà masak par weenu gadu, kaut ari istruhktu weena deena; no eesaukschanas neatswabinàs neweenu, kas ir bijis atswabinats daschadu apstahkļu dehļ pehz eenemameem amateem walsts waj sabeedriskàs eestahdēs, jeb kā ruhpneeki, daschadu arodu speciālisti u. t. t. Neatswabinàs ari tos, kas nokalpojuschi Latwijas nazionalà armijà masak par weenu gadu, kuri daschadàs ahrstu komisijàs atsihti par nederigeem kara deenestam, isnemot kara inwalidus, kuri sanem pensiju.

Eesaukschanu atliks: teem widus- un augstskolas audsekneem, kuri lihdz 25. oktobrim sch. g. eesneegs Rigas kara aprinka pahrwaldē peenemschanas komisijai luhgumus par atswabinaschanu no eesaukschanas isglihtibas turpinaschanai, peeleekot dokumentus no skolu preekschneezibas. Wehlak eesneegtos luhgumus neeewehros. Luhgumi jaeesnedz ari teem widus- un augstskolas audsekneem, kuri naw nokalpojuschi nazionalà armijà weenu gadu un ne daschadàm ahrstu komisijam atsihti par nederigeem. Lihdz 25. oktobrim jaatjauno agrak eesneegtee luhgumi isglihtibas turpinaschanai wiseem eesauzamos gados esoscheem widus- un augstskolas audsekneem, klahtpeeleekot pee luhgumeem agrak isdotàs apliecibas, kuras apmainis pret jaunàm un nosuhtis skolu preekschneezibai.

Deenu, kurà eesauzameem buhs jaerodas peenemschanas komisijà, issludinàs laikrakstos tuwakàs deenàs.

Walsts eestahschu darbibas kontrole.

Jau sinojàm, ka nodomats dibinat sewischku kontroles komisiju, kura pahrbauditu walsts eestahschu eekahrtu un darbibu, eerednu skaitu, isglihtibu, raschigumu u. t. t. Schim noluhkam domata komisija no darba un finansu ministrijas un walsts kontroles. Walsts eerednu aroda beedriba techniskà komisijà suhta ari sawu preekschstahwi, tàpat tas resors, kura darbibu komisija pahrbauda. Kontroli isdaris tikpat zentra eestahdēs, kà ari uf weetam. Komisija eepasihsees ar eestahschu noorganiseschanu, darbu weikschanas spehjam, eewedot weenu sistemu wisàm eestahdem un wajadsibas gadijumà leekot preekschà samasinat darbineeku skaitu. —Kl.

Telegramas.

(Latwijas telegrafa agentura.)

Kaunà, 15. oktobri. Leetawas telegrafa agentura ofiziali sino, ka 12. oktobri isdarits **polu usbrukums leetaweeschu fargu dalai seemelos no Oraneem,** usbruzeji atsisti.

Kaunà, 15. oktobri. (ELTA). Wilnà **Schelihowska schaudarmerija aisseegelejusi** Amerikas-Leetawas tirdsneezibas sabeedribai peederoschos weikalus.

Warschawà, 15. oktobri. **Amerikanu tirdsneezibas sabeedriba,** kuras preekschgalà stahw **Morgans,** greesusees pee **Warschawas tirdsneezibas kameras** ar preekschlikumu usjahkt **tirdsneezisskus sakarus.**

Berlinē, 14. oktobri. „Berliner Tageblatt" apgalwo, ka **jaunas waldibas sastahdischanu wisadà sinà atkal ustizeschot Wirtam.** Wehlama esot plaschas koalizijas waldiba. Sarunas ar ruhpneeekeem un bankam waldiba esot atkal atjaunojusi.

Parisē, 13. oktobri. Pehz „Echo de Paris" sinam, starp Parisi un Londonu notek dsihwa domu ismaina par **Tautu Saweenibas** lehmuma iswešchanu dsihwē.

Londonà, 14. oktobri. **Angku un iru konferenzes** 13. oktobra sehdē iszehluschàs **koti asas debates** starp Irijas galweno preekschstahwi un Loid-Dschordschu. Politistàs aprindas domà, ka **stahwoklis nopeetns; Drand sarunu pahrtraukschana.**

Londonà, 15. oktobri. (Radio). Franzijas kara ministrs Bartū peeprasijis **296.000.000 frankus Marokas wajadsibam.** Ministrs usswer, ka Marokà frantschu karaspehks katrà sinà wehl japastiprina ar 35.000 wihreem, kuru ustureschana ismaksatu 347.000.000 frankus.

Waschingtonà, 14. oktobri. (Reuters). Saweenoto Walstu darbu departaments isdewis rihkojumu, ka ahrsemju studenti, kuri apmeklē Ameriku isglihtibas noluhkà atswabinati no imigrazijas likuma noteikumeem.

Mums wajadsigi spezialisti.

Kas buhtu darams lai, pee mums sekmigaki attihstitu sivruhpneezibà? Pirms kara sivruhpneezība pee mums, Rigà, un pa dalai ari juhrmalà un zitàs weetàs bija jau stipri attihstijusees. Leels skaits sivju konserweschanas eetaises atradàs Rigà; kahdas 7—10 schprotu un kilo pagatawoschanas eetaises it sekmigi strahdaja ari juhrmalà. Rigà no daschàm masàm sivju konserweschanas eestahdem kahda bala bija attihstijusees par eewehrojamàm fabrikam, kuras nodarbinaja wairak desmitus strahdneekus. Rigas konserweschanas eestahdes ween pagatawoja 20 miljonu burkas sivju konserwu. Pee tik ahtras ruhpneezibas attihstischanàs newareja attihstitees tikpat ahtri profesionala isglihtiba schis ruhpneezibas strahdneekos. Peeteekoschi isglihtotu kaluschu truhkums masakàs sivju ruhpneezibas eestahdès masak nowehrojams, nekà leelàs, jo masus usnehmumus wada, pahrlukko un kajos darbojas lihdi pats ihpaschneeks, kursch mehdj buht labs leetpratejs un dod wajadsigos aisrahdijumus strahdneekeem. Leelos usnehmumos pats ihpaschneeks newar wisur klaht buht, lihdsdarbotees un tam japalaischas tikai uz strahdneekeem, kureem ollasch nawa wajadsigas sinaschanas. Pee labu produktu apstrahdaschanas derigàm sinaschanam tomehr leela nosihme. Konkurenze arweenu wairak peenemas, pahrtikas weelam isdara nopeetnaku kontroli; bes tam patehretaju garscha attihstas un tikai kreetnai prezei tirgù ir wiswairak nonehmeju. Ahrjemes sivju ruhpneezibas eestahdes atsinuschas, ka kreetna wispahreja isglihtiba nepeezeeschama ne tikai pascheem strahdneekeem, bet ari tirdsneezibai un paschas sivruhpneezibas tahlakai usplaukschanai. To eewehrojot, leetas labà loti wehlams, ka muhsu sivruhpneeki par to gahdatu, ka winu eetaisu strahdneekeem sarihkotu spezialus kursus, lai tahdà zelà sagatawotu derigus, saprahtigus strahdneekus. Norwegijas waldiba ruhpejusees par sivruhpneezibas skolu eerihkoschanu un uztureschanu. Schim skolam wisai leeli panahkumi sivruhpneezibas usplaukschanà Norwegijà, ar kuru sivju konserweschanà tagad newar konkuret neweena zita walsts. Pee mums sivju lomu eenesiba pilnigi atkaras no sivruhpneezibas, no sivju konserweschanas, leetderigas sagatawoschanas, ahrsemju tirgeem un talab wisseelakà wehriba japeegreesch winu labai isstrahdaschanai, lai muhsu preze eeguhtu labu slawu ahrsemès. Saprotams, no tautsaimneezibas stahwokla, waldibai, lai pawairotu eenehmumus, wislielakà interese, weicinat pee mums sweju ne tikai sivju ruhpneezibas strahdneeku isglihtibu, peeteekoscheem naudas lihdsekleem, dibinot skolas, sarihkojot kursus, isdodot drukà derigàs pamahcibas.

Sweju neezibas skolam un kurseem ir wisai leela nosihme ne tikai derigu strahdneeku sagatawoschanai, bet wiswairak swarà krist tas ka pate sivruhpneeziba leelisti teek pazelta techniskà sinà. Saprotama leeta, ka sweju neezibas skolu un kursu waditajeem wajaga pascheem buht labeem teoretikeem un praktikeem.

Muhsu Latwijas sivruhpneezibà un sivju konserweschanà sastopami tahdi truhkumi, tahdas nepilnibas, kà jau parasti wisos jaunusnehmumos. Loti leels taunums ir tas, ka sivruhpneeki slehpj weens no otra sawu sagatawoschanas metodi un winas panahkumus. Katrs weikalneeks, katrs sivju konserwetajs ruhpigi glabà pee sewis sawus nowehrojumus un panahkumus pee konserweschanas, lai tos newaretu isleetot konkurenti. Ahrsemès leelakee sivruhpneeki tahdas noslehpumainas buhschanas jau sen atmetuschi. Tur wini sawos arodneezìskos laikrakstos un sapulzès itin atklahti pahrrunà wisu to, kas pee sivju konserweschanas israhdijees par labu, waj par launu. Tas nahk par labu ne tik ween eesahzejeem, bet ari jau wezeem praktikeem, kureem ari der eepasihtees ar jauneem atradumeem un panehmeneem. Muhsu sivju konserweschanas laukà schee nelaimigee noslehpumainee panehmeeni sivju konserweschanà, katrà sinà bijuschi kaitigi muhsu sivruhpneezibas sekmigai attihstischanai.

Katrs eesahzejs, kursch gribeja kertees pee sivju konserweschanas, weenalga waj sprotu, waj kilo, bijis speests tikai uz daudzstahrtigu mehginajumu pamata, sagatawot sivju konserwus, kuri garschas un labuma sinà izturetu konkurenzi ar wezako konserwetaju prezi. Lihdz kamehr jaunais usnehmejs eewingrinajas labas prezes pagatawoschanà, pa mehginajumu laiku, tas laida tirgù ne pirmàs schkiras prezi, kura newareja nahkt par labu schai ruhpneezibai. Pa mehginajumu laiku nepeeteekoschi pagatawota preze labi newareja eeguht ne tik ween patehretaju atsinibu, bet ta bija kaitiga wispahr paschai sivruhpneezibai. Gruhti pazelt un peeteekoschà mehrà attihstit scho eenesigo sivruhpneezibas nosari, ja katrs sivju konserwetajs patura sawu gudribu pee sewis; tas eesphejams tikai tad, ja wisa prakse kluhst par kopihpaschumu, uz kuru pamatojotees turpmak darbs wislabak attihstams schai ruhpneezibai par labu.

Sivruhpneezibas kursi sarihkojami galwenajàs swejas weetàs, Bolderajà, Lapmeschà, Kolkà, Wentspilì, Leepajà un zitur, kur israhdas par wajadsigu. Sweju neeki jasagatawo uz turpmako plascho darbibu. Walsts saimneeziba prasa sweju un sivruhpneezibu nostahdit uz wisaugstako pakahpi, pee kam juhrmalas sweju neeku zentreem jaeenem pirmà weeta sivju israhdaschanà, kà to redsam Wahzijà, Norwegijà un zitàs walstis. Muhsu sweju apstahkli to prasa.

A. Baudrewitschs.

Kartupelus

katrs wairumà pehrk Pastendes muischà pee Talsem.

Cekschseme.

Semju departamenta rajonu rewisija.

Uz semju departamenta sawahkto rewisijas materialu pamata likts preekschà eesneegt atluhgumos no amata Rujenes rajona walsts semju pahrsiniim Alberinam un Walmeeras walsts semju pahrsiniim Rugenim. La.

Walsts semju rajonu likwidazija un apweenoschana.

Iluksies aprinka walsts semju inspekzija peeweenota pee Daugawpils aprinka walsts semju inspekzijas un Iluksites walsts semju inspektors Zekabjons eezelts par Daugawpils aprinka inspektora palihgu. Semju departaments starp zitu paredz Bauskas aprinka 1. rajona, Walmeeras aprinka Limbaschu rajona un zitu rajonu likwidaziju un sakarà ar to, atlaisti no weetam jaunakee kanzlejas darbineeki, — pahrejos darbineekus peeweeno pee pastahwoscheem rajoneem. La.

Meschu „kehnina" Jankela Kleina nodoschana teesai

Satwerfmes Sapulzes luhgumu un suhdsibas komisija kopà ar meschu departamenta rewisijas komiteju isdarot rewisiju, konstatejusi, ka pasthstamais meschu „kehninsch" Jankels Kleins Wez-Auzè sanehmis no likwidetàs meschu eksploatazijas pahrwaldes par nenodoteem koka materialeem Wez-Auzes meschos diwi miljonu rublus, un sanehmis pahrmaksas par 800.000 rbl. tahdà zelà nodaridams walstij saudejumus par 2.300,000 rbl. Leeta nodota apgabalteesas prokuroram un jadomà, ka Jankels Kleins, kursch lihdi schim prata iseet sweikà no daudsàm „klismam", schoreis sanems par saweem darbeem pelnito algu. La.

Laukſaimneezibas maſchinu nodarbinaſchanas ſtazīju atjaunoſchana.

Latwijas laukſaimneezibas zentralbeedriba ſaſinà ar laukſaimneezibas departamentu ſpehruſi ſolus kà atteezigo organizaziju atjaunoſchanai, tapat ari maſchinu azumirkliga ſtahwokla noſkaidroſchanai un ja ween apſtahkli atlaus, jaunu, ſtazīju eerihkoſchanai. Tajà noluhkà laukſaimneezibas departamenta maſchinu instruktors Bunburs apbraukà wiſas agrakàs maſchinu nodarbinaſchanas weetas un eewahz wajadſigàs ſinas ſtazīju atjaunoſchanai. Bez tam centralbeedriba dewuſi rihkojumu ſaweem agronomeem un instruktoreem uz weetam — darit wiſu eeſpehjamo ari no ſawas puſes maſchinu nodarbinaſchanas ſtazīju atjaunoſchanai.

Sakarà ar augſcheju, Latwijas laukſaimneezibas zentralbeedribas walde uſaizina laukſaimneekus, kuru rihzibà atrodas maſchinas, maſchinu dakas un darba rihki no agrakajàm maſchinu nodarbinaſchanas ſtazijam, nekawejoſchi peeteikt tos Latw. laukſ. zentralb., Rigà, Baſnizas eelà Nr. 4a.

Laukſaimneezibas maſchinu pirkſchanas leetà.

Laukſaimneezibas departaments zaur laikrakſteem iſſinoja, ka iſſneedſ iſpoſtito apgabalu laukſaimneekeem daſchadas laukſaimneezibas maſchinas, eemakſajot pee ſanemſchanas 25% un pahrejo ſamakſajot 1½ gada laikà. Zenas noteiktas par ſahles plaujmaſchinu „Mac-Cormic" 22,500 rbl. un „Delma" 16,500 rbl. Salihdſinot zenas ar paſtahwoſchàm brihwà tirdſneezibà zenam, israhdas ka Latweeſchu Lauks. Ekon. Sabeedribà ſahles plaujmaſchina „Mac-Cormic" makſà 15,000 rubl. un „Delma" 11,000 rubl. Ar ko gan buhtu iſſkaidrojama ſchi leelà zenu ſtarpiba? Ja ſchi ſtarpiba uſſkatama kà prozentes par neſamakſato paradà palikuſcho ſumu, tas iſtaiſa ap 29% gadà, tad jajautà, kà gan lai noſauz tik augſtu prozentu nemſchanu no laukſaimneekeem un ſewiſchki wehl no iſpoſtito apgabalu laukſaimneekeem. K. B.

Latweeſchu lopkopiba.

„Brihwà Seme" ſawà 231. numurà no 10. oktobra ſino, ka ſemkopibas miniſtra beedrs H. Zelmina kgs, ſtarp zitu iſteizees par ſemkopibas miniſtrijas rihzibu lopkopibas pazelſchanas darbà ſekoſchi:

„Ar miniſtru kabineta atwehleto ahrkahrtejo kreditu nopirkſti Rigas ſtarptautiſkà iſſtahdè no Danijas atweſtee ſiunu ſugas waiſlas lopi-bulli un teles, kuri nodoti augſtiſkolas un L. L. Zentralbeedribas rihzibà. Ar to atkal uſſahkta pa kara laiku nolaiſtà ſugas lopu audieſchana un iſkopſchana. Departamenta rihzibà atrodas wehl apm. 1 miljonu rbl. leels kreditš, kuru iſleetos labako weetejo bullu eepirkſchanai waiſlas punkteem. Laukſaimneezibas departaments bomà peeturetees pee preekſchſkara uſſahkta lopkopibas wirſeena- turpinaſchanas un attihſtiſchanas, t. i. audſet bruhnas (angelnas ſugas), melnraibas (rihtfrihſchu) ſugas lopus un no weetejàm ſugam, jau preekſch kara atſihtos Weſteenes ſarkanraibos lopus, ja ween tee buhs uſlabojuſchees pa kara gadeem.

Tà tad Latwijas lopu uſlaboſchanai, laukſaimneezibas departaments nolehmis eeweſt waiſlas materialu no ahrſemem, kambehl ari dabà, wahzeeſchi un ziti peedahwà wairumà ſawus lopus latweeſchu peenalopu uſlaboſchanai, praſidami par weenu ahrſemes lopu 10—20 latweeſchu lopu jeb, naudà lihdſ 100,000, pee kam raſchas ſinà ſchee ahrſemes lopi nepahrſpehj weetejos. Starp zitu aiſrahdam, ka Kurſemes lopkopju ſaeimà, 5. okt. 1918. gadà bij peenemta rezoluzija, luhgt waldibu titumdoſchanas kahrtà aiſleegt ahrſemes lopu eeweſchanu tambehl, ka tee raſchas ſinà nepahrſpehj weetejos, bet gan. ar teem peemihtoſchàm ſlimibam, eewed daſchadas ſehrgas.

To atſihſt ari ahrſemneeki un mehs laſam danu ſchurnalà „Juhrneezibas un tirdſneezibas wehſtneſis" Nr. 51 (Sog Handels Tidende), ka Latwijas laukſaimneezibas departaments nopirzis Rigas ſtarptautiſkà iſſtahdè danu lopus, kà waiſlas materialu, kuru dani paſchi ſkaita par maſwehrtigu un pahrmet iſſtahditajeem, ka tee uz Latwiju tranſportejuſchi ſliktakus par latweeſchu weetejeem lopeem. —ts.

Dſelſszeku ſinas.

Uz Aiſputes—Saldus linijas no 1. novembra atklahj kà patſtahwigu ſtazīju Kalnamuiſchu Kurſemè, kurà bez bileſchu un bagaſchas operazijam isdarts ari preeſchu operazijas, bet tikai pilnlahdeteem wagoneem. K.

Rigas Juhrmala. Pilſehtas domei pehdejà ſehdè bij darbs ar waldes „teeſaſchanu". Ta nebij kahwuſi kahdam Rigas likeeru fabrikantam zelt juhrmalà peldu buhdu „perſonigàm" wajadſibam. Tadehl ſchis ſuhdſejàs domei par tahdu pahrestibu. Dome, turotees pee eeſkata, ka atlaujot „perſonigu" peldu buhdu weenam likeeru fabrikantam, pehz tahdàm pilnigi dabigi praſis ari ziti wina kolegi un likeeru patehretaji negribès palikt pakal raſchotajeem, tà ka wiſa juhrmala tiks noſehta ar buhdam, kà daſcha nama paſpahrne ar beſdeligu perekleem, bija ſpeeſta iſneſt waldi attaiſnojoſchu ſpreedumu un atraidit luhgumu dehl likeeru fabrikanta „perſonigas" peldu buhdas. —rjm—

Limbaſchi. Pahrtikas zenas. Pag. nedelas beigàs weetejà tirgù rudſi makſaja 325—350, meeſchi 225—240, auſas 170—190, kartupeli 40—50, zuhkas gala 800—1000 rbl. pudà, leellopu gala 12—18, ſweeſts 70—80, beeſpeens 10—13 rbl. mahrz. ar olas 4 rbl. gabalà. —s.

Wezgulbene. Starp Wezgulbenes un Jaungulbenes ſtazijam uz Rigu nahkoſcham wilzeenam nakti uz 15. oktobri uſlauſts bagaſchas wagons, no kura iſlaupitas daſchadas prezes par apmehram weenu miljonu rubku. Ir zeriba prezes atraſt, jo aiſturetas wairakas aiſdomàs turetas perſonas. K.

Muhrmuiſcha. Latw. naz. jaun. ſaw. Muhrmuiſchas nodaka ſarihko 23. oktobri prof. P. Schmita publiſku populari-ſinatniſku preekſchlaſijumu par Latwijas ſenatni un tagadni zitu walſtu ſtarpà un iſredſem nahkotnè.

Alukſne. Lihdſ ar ſatikſmes atjaunoſchanu uz wiſas Wezgulbenes — Walkas linijas, laiſchot wilzeenus apgroſibà katru deenu, Alukſne palikuſi daudſ dſihwaka. Tirgus deenàs ſche ſabrauz daudſ daſchadu uſpirzeju, kuri pehrk wiſu, kas tikai ween gadas pa rokai. Sakarà ar ſcho produktu zenas paleek ar katru deenu augſtakas. Bez ſchaubam ſchee apkahrtzekojoſchee „tirgotaji" kaut kahdà zelà uſpirktos produktus nogahdà uz „paradiſi," jo zitadi tee neſazeltu tik leelà mehrà zenas. Uſpirzeji apſtaigà ari laukſaimneekus, ſuſpirkdami produktus uz weetas. Noteikumus par produktu uſpirkſchanu tee apeet ar lihkumu. Karot pret ſcheem ſpekulantu panehmeeneem ari polizijai loti gruhti bez laukſaimneeku pretimnahkſchanas. Schahdi „tirgotaji" ir wahrda pilnà noſihmè walſtij un eedſihwotajeem loti kaitigi paraſiti, wini muhſchigi kuſtas, „pehrk un pahrdod" paplaſchinadami ſawus makus uz raſchotaju un patehretaju rehkina. Lai winus padaritu nekaitigus, wajadſigs wairak apſinas no muhſu laukſaimneeku puſes. Ja ſemturi ar ſcheem uſpirzejeem neeelaiſtos, bet ſawus raſchojumus pahrdotu muhſu kooperatiweem, tad tahdi uſpirzeji paſchi par ſewi iſnihktu. Ari muhſu kooperatiweem wajadſigs israhdit aktiwaku darbibu, eainteresejot ſemturus kooperazijà un attihſtot winos pahrleezibu, ka ikkatrs atſewiſchks tirgotajs naw produktiwu wehrtibu raſchotajs, bet jau ſaraſchotu wehrtibu patehretajs uz zitu rehkina. Laukſaimneeki, eſeet pahrleezinati, ka kooperatiwi par juhſu raſchojumeem ſamakſàs weenmehr wairak ne kà ſchahdi uſpirzeji. J. S.

Kuldiga. Pilſehtai draudeja galiga tumſa, jo elektriſlàs ſtazijas nomato twaika katlu ihpaſchneeks atnehma un pilſehtai truhka lihdſekku jauna katla eegahdaſchanai. Tagad pilſehtas waldei paſinots, ka waldiba iſſneegs pilſehtai preekſch twaika katla eegahdaſchanas 600,000 r. leelu aiſdewumu. Tà tad ir zeriba nowehrſt ſagaidamo tumſu. —lbg—

Preekule. Wiſur dibina meeſtus, noteiz to robeſchas un iſdara wehleſchanas, bet muhſu meeſta apſtiprinaſchanas jautajums eegulees. Meeſts wehlas no pagaſta ſchkirtees, pagaſts praſa, lai ſchkirſchanàs notiktu jo drihſak un aprinka walde ari peekriht ſchai „padariſchanai", bet no Rigas atbilde nenahk un nenahk. Tadehl aprinka walde greeſuſees wehl reiſ pee eekſchleetu miniſtrijas, lai paahtrinatu meeſta nodibinaſchanu, jo nekahdi neeſot wehlams, ka pee gaidamàm ſaeimas un pagaſtu paſchwaldibu wehleſchanam Preekules meeſts wehl nebuhtu no pagaſta atbalits. —rkl—

Aiſpute. Loti dſihwi pehdejà laikà ſahj darbotees weetejà laukſaimneezibas beedriba „Ruhkis", kura jau ihſà laikà ir ſarihkojuſi diwus preekſchlaſijumus. 4. ſeptembri laſija par laukſaimneezibas pazelſchanu L. L. ekonomijàs ſabeedribas agr. A. Kalninſch un 2. oktobri laſija tàs paſchas ſabeedribas inſtruktors A. Seemelis par lopbaribas ſaknu audſeſchanu un dahrſkopibu. 4. nowembri teek ſarihkota Aiſpute lovu iſſtahde, kà ari uz 20. nowembri preekſchlaſijumi par lopkopibu. Laſis L. L. ekon. ſabeedr. inſtr. J. Kalninſch. —s.

Leepaja. „Latw. Wehſtn." 229. numurà eeweetots rakſts no Leepajas „Eeteepiga ſkolas pahrſine," kurà iſpauſtas nepateeſas ſinas par 4. pilſehtas pamatſkolu. Naw teeſa, ka 4. pilſehtas pamatſkolai jau labi ſen buhtu peeſolitas no pilſehtas ehrtas un noderigas telpas kaſarmès. Leeta ir ſchahda. 26. augustà ſch. g., kad jaunu ſkolenu peerakſtiſchana jau bija eeſahkta, ſkolas pahrſine ſinoja ſkolas padomei, ka pilſehtas iſglihtibas nodaka peeſuhtijuſi rakſtu no 25. augusta ſch. g., kurà uſdots ſkolas pahrſinei uz pilſehtas waldes lehmumu no 22. augusta ſch. g. atbrihwot lihdſſchinejàs telpas un nekawejoſchi jau 26. augustà jaſahk ſkolas pahrzelſchanu, kura nobeidſama lihdſ 5. ſeptembrim. Bet par telpu lectderibu ſkolas wajadſibam wehl lihdſ 24. auguſtam pilſehtas iſglihtibas nodaka nebija paintreſejuſes. — Skolas padomes preekſchſtahwji, apſkatot norahditàs telpas, dabuja no tàm tahdu eeſpaidu, ka bija ſpeeſti uſaizinat ſkolu un pilſehtas ſanitar ahrſtus telpu apſkatiſchanai, eekams tur behrni tiktu eeweetoti. Ahrſti lihdſ ar wezaku padomi atſina, ka telpàs lihdſſchinejos apſtahkłos nedrihkſt ſkolenus eekſchà laiſt.

Ruzawa. Par nelikumigu robeſchas pahreeſchanu weetejà muitas nodaka ſodijuſi ſekoſchus Leetawas pawalſtneekus: Kaſchi Kneeſchu, Antonu Wenzkauſki un Tomu Putrus ar 2250 rbl. katru. Bs.

Atsavinati rūpneecibas uzņēmumi Latgalē

Rēzeknes apriņķi. Dzirnavas: Bataru muižā, Baltiņu muižā un Tauhagu muižā. Ķeeģeļu cepļi: Vec-Rikovas muižā un Vijenu muižā.

Ludzas apriņķi. Dzirnavas: Katlešu muižā; spirta dedzinatavas Bokovas muižā, Pitalovas muiža un Zabolotjes muižā. Alus daritavas Bokovas un Pitalovas muižās.

Daugavpils apriņķi. Dzirnavas: Dubnas muižā, Mūzas muižā, Znotiņu muižā un Kameņecas muižā. Ķeeģeļu cepļi Gottenbergas muižā. La.

Daugavpils. Daugavpils apriņķa padome kādā no savām sēdēm starp citeem jautājumeem pārrunaja ari par banditismu. Apriņķi un peerobežu joslā pēdejā laikā arveenu vairak plaukst banditisms un eedzivotaji dažās veetās pilnigi terorizeti. Izskaidrojams tas ar to, ka robežu apsardziba nav peenācīgi nostādita un visdažadi kaitigi elementi veegli eekļūst no Kreevijas. Padome veenbalsigi nolēmusi lūgt eekšleetu ministriju nekavejoši spert soļus un izleetot visstingrakos līdzekļus pee banditisma novēršanas un apkarošanas, paleelinat robežsargu skaitu un robežu apsardzibai peegreest nopeetnu vēribu. Kt.

— Mums ziņo, ka 11. oktobra ritā kāda žida veikalā, kurā atradees tikai ipašneeka 14 gadus vecais dēlens, eegājuši 2 laupitaji,

*

Man gribas noskumt šovakar
Un salikt rokas lūgšanā kā saleck,
Lai tukši vārdi mani neaizkar,
Bet klusums svēts pee manis nāk un paleck.

Man sirds ir pilna nopūtu,
Kā rudens mežs pilns nomirušu lapu.
Caur sauli, zeedeem, zaļu vasaru
Un mīlestibu ejot tāda tapu.

Man nepatikas acu meat
Vairs citu laužu rožu dārzos saldos —
Tik atmiņas kā dārgu nastu nest.
Kā nebeidzamā sapni viņās maldos.

Ne debess gaisma mūžigā,
Ne kalnavota ūdens dzidrais krituma —
Nekas neko gan nespēj svētit, šķistit tā,
Kā jaunu sirdi svētās milestibas ritums.

Paulina Bārda.

Riga.

Kulturwehſturiſtu romanu trilogija.

II. Labakàs familijas.

(Turpinajums.)

Karlis leekas, ka winſch nebuhtu neko dſirdejis un ari neko neſaprastu.

„Ja tu netizi, tad ſche palaſi!" Plauſis ſneedſ winam wehſtuli... „Are, kur ſeegelis ari..."

Karlis neneem ne rokà. „Kas man tur jalaſa? Es ar melnſwahrtſcheem negribu nekahdàs dariſchanàs buht... Kahds labums mums no wineem?! Muhſu zahtus, muhſu ſweſtu, muhſu rubins, muhſu ſweedrus, wiſu tee noehd. Lai tikai mehs latweeſchi netiktum pee gaiſmas un ka labaka... lai tikai mehs paliktu muhſcham winu peedurkni laiſitaji! Tumſoni tahdi!... Weena kwarte, otra kwarte, bimbam... eebahſch ſawà kabatà, paleek ſwehtà amatà, bimbam!... Newajag man... negribu!..."

Plauſis, tahdas leetas dſirdot, ſaſtinga waj par jahls ſtabu. Atjehdſees pahrmeta kruſtu: „Kungs, pajargi mani par tahdeem grehku wahrdeem!... Dſirdeet, lautini, klauſatees kahds Ehrgleem dehls?!... Naw audſinats... iſnahzis raſbaineeks.. Lai to Deews nedod katram wezakam peedſihwot. Man paſcham ir bijuſchi behrni, weens Plauſchos... otrs Rigà kaupmanis... now Deewam azis grahbuſchi... Maneem behrneem behrni, mahziti, un runà pa wahzieſkam, kà behrtin ber, bet wiſi gobigi behrni... Puiſit, puiſit! Ja tu buhtu mans behrns, treeptu tew pa luhpam, ka tàs ſaſprahgtu tikpat kà ſakim... Paſkat, ko tu dſirdi no tahda ſchmurguka, kam wehl ſlapjſch aiſ auſim.."

„Lai eſmu ſchmurgulis, kas jums?!" Karlis atzehrt. „Es nebrauſchu, ſaprotat! Man juhſu mahzitaja newajag..."

„Bet winam wajag tewi!" wezis uſbrehza. „Waj tu te domà kahdu joku ſpehli?! Ja winſch ir rakſtijis, ka man wajag tewi noweſt pee wina, tad ſpihrinaſchonàs welti!... Te jau laudis ir... litſim tewi ſaſeet, ja neklauſiſi ar labu..."

Karlis neatbild. Laudis kluſedami ehd ſawus kilkenus un neteiz ne wahrda. Waj tee kerſees winam klaht: Kriſtaps, Janis, wiſi labi draugi... Bet warbuht..."

„Ak, tu iſlaiſta paſaule, ak, tu iſlaiſta paſaule!" wezis gugojàs tahlak. „Wai, wai, kahds Ehrgleem dehls... Mahzibinas, mahzibinas tew wajaga!... Kas tur no tahda war iſnahkt? Raſbaineeks, ſlepkawa... Ja, es par ſaweem behrneem un behrnu behrneem gan waru Deewam pateiktees..."

Mahte klauſas, klauſas, kà winas dehls teek „blameeretS", neſaka neko, bet tad ſahk ruhgti raudat. „Kadehl, dehlin, kadehl ſcho kaunu preekſch paſaules?! Kadehl tu nebrauzi lihdſi tehwam, kadehl uſlaidi mums paſauli kaklà?... Nu brauz tatſchu lihdſi pee zeeniga mahzitaja!... Iſrunaſatees, iſlihgſeet, kaklu jau nenoraus..."

Wiju Karlis war, bet kad wina mahmuliņe raud, to winſch newar! Labi, winſch brauks lihdſi. „Ko tad winſch gan man war darit!?" tas nizigi eeſmejas. „Bet ſirds top arween nemeerigaka..."

Sawiķſ kamaſchas, uſpoſchas un brauz lihdſi. Tehws ſawos ratos weens, Karlis kopà ar wezo Plauſi. Pehdejais no barga teeſneſcha pahrwehrtees jau par mihku padomu deweju. Ka Karlis tehwam neklauſot, tas eſot gan ſlikti. Bet tur jau warbuht eſot ſawa waina? Warbuht, ka tehws nemakſajot nekahdu algu un gribot, lai tapat preekſch wina eet un ſkreen? Ja tur eſot kahds eemeſls, tad to zeenigam mahzitajam wajagot ſaſit...

Ar lepnu kluſeſchanu Karlis atbild ſchim wihram, kurſch zenſchas eeſagtees wina ſirds noſlehpumos. Winſch nekauj tam ſawà ſirdi eeſkatities, kura pee tam tik pilna, ka uz ſawu taiſnibu wairs nemaj nedomà...

Nobrauz mahzitaja muiſchà, peeſeen ſirgus. Eet apkahrt mahjai pa ſinamo tazinu, kur pa majaſàm durwim eeteek uſgaidamà telpà. Ta eerihkota tumſchà koridorà ar keegelu grihdu, kura ſokus ſperot dimb un dun... Nedaudſee ſoli jau pilni ſehdetaju. Jo daſchi pahri braukuſchi rahditees, ziti atkal peeraſtitees pee deewagalda, zits ſchahdàs tahdàs dariſchanàs un gaida kamehr tos pehz rindas preekſchà ſauz.

Karlis ne maſum uſtraukts ſoko no weena gala uz otru un apſkata ſcho ſawado telpu. Weenà puſē mahzitaja ſtudeer iſtaba, otrà puſē kehkis... Zik tas ar gudru ſinu eerihkots!... Plauſis apſinigu waigu, ka bara labu darbu, eeſteep mahzitaja kehli ſweeſta zibu un wina tehws ari it kà ſakausejees ſeko tur ar pahrſeetu kurwi, kuŗà zipſt dſihwi zahli...

Karlim ta leeta oſch pehz partejibas, jo tagad waj wairs war buht runa, kuram buhs taiſnība?... Sawàs intereſēs apdraudets, tas var ſchahdu nebuhſchanu uſtraukſt lihdſ dwehſeles dſiłumeem. Un galwà tam uſdihgſt atreebiba... winſch var to leetu eeſuhtis koreſpondenzi tautiſteem laikrakſteem. Gudro jau, kà to ſaſtahdis. „Kas apehd muhſu zahkus, muhſu ſweeſtu, muhſu olas un muhſu ſchkinkus?" winſch jautàs. „Tauta tos atrauj ſawai mutei, tos wina atdod melnſwahrtſcheem-tumſoneem. Daſcham zeenigtehwam zahli teek ſanesti tahdà waiſrumà, ka mahzitajmuiſchas tihrumos naw eeſpehjams eeart putnu kaulus... Jo nepeeteek teem ar to ween, ko teem muiſchà peenes, tee brauz pa braudſi apkahrt linobami... Kad tauta mobiſees no dſiłà tumſibas meega un ehdis ſawus zahlus un ſawus ſchkinkus pate?!..." Un kas tàs te par telpam? „Draudſe mahzitajam uſzehluſi plaſchu ehrbegi un wehl otru mahju ui upes kraſta. Bet paſchai naw kur peemeſtees. Ja ir pee zeenigtehwa kahda dariſchana, tad jaſehſch koridorà pee mitras uhdens battas un ſeemas laikà wehl jaſalſt..."

Bet te winu iſtrauzē no domam dſihwa ſaruna ſtarp wezo Plauſi un kahdu mitu kuptſchi, kurſch ari dſihwo turpat Plauſchos. Ari winſch iſſaukts pee zeeniga mahzitaja uz Plauſcha ſuhdſibu, ka tas dſihwo kopà nelaulajees ar kahdu paſtihduſchu ſeeweeti.

Plauſis tagad pee wina grib it kà atwainotees. „Nu mihko Kreizleer, es jau, kà baſnizas pehrminders, tur zitu neko newaru darit! Es tatſchu tew teizu: aiſbrauzat uz mahzitaja muiſchu, ſalaulajatees... Bet tà..."

„Bet es negrib nekahd' laulischan'," kuptzis it kà no odſes dſelts ſaweebàs... „Ta laulischan' ir tik tahd' ſeew's palaiſchan'... Ir tu ar to laulijees, winſch tew kaklakungs... Bet tà... ja ne patihk, war no man's aiſeet..."

„Ja, ja, bet tahdu grehku, dſihwot ar ſweſchu zilweku bez laulibas!" Plauſis atnehmàs... „Tu tatſchu mahzitaja preekſchà newari atbildet ne ko zitu..."

„Gan es ſin'ſch, ko es atbildeſch'!" kuptzis pikti attrauza. „Waj't juhs grib, lai es jums ſaw gudrib' iſplahpe... Gan es mahzitaj kungam wehl ko zit' pateitſch..."

„Nu ko tad?!" Plauſis eeſauzas pa puſei ſinkahrigs, pa puſei uſtraukts...

„Gan es ſin'ſch," kuptzis paleek pee ſawa... „Jums ſaw gudrib uz degon neſkrihweſch'..."

Patlaban winus ſauz preekſchà. „Nu lai ari," Plauſis, eegahdadamees ſawu ſweeſta zibu, nodomà. „To prahwu jau nu es tikpat kà winnejis. Nu ko tatſchu winſch tur war pretim teikt?!"

Bet winſch neſin nemaj, kas kuptzim prahtà. Tam jau rokà tſchaukſtoſchais, kuru tas zeenigam mahzitajam apſweizinotees it nemanot eeſpeeda jauſē. Tikai mihlſch pateizigs ſmaids pamirdſeja pehdejam ſejà... tik kluſi un tik labi wini ſapratàs...

Plauſim uſkrita, ka zeenigs tehws nemaj tik bargus jautajumus neſtahdija, kà tas tahdàs reiſàs bija paraſts.

„Kas ta tahda Klara Bendt ir, kas pee jums dſihwo, mihko Kreiſler?" winſch luhkodamees zaur ſawàm brillem eeminejàs.

„Tee ir mani meiti!" kuptzis it kà aiſſahrts attrauza. „Waj man nebuhs brihw ſew meiti turet?"

„Meita gan," Plauſis eeſauzàs, „bet tu ar winu dſihwo kà ar ſeewu..."

„Bet tee ir mani meiti!" kuptzis ſauza uſſaukdams. Waj man nebuhs brihw ſew meiti turet?!..."

„Ja, ja bet ta naw weena kriſtiga tikumiſka dſihwoſchana," Plauſis uſtureja ſawu...

Mahzitajs bomigs zeeta kluſu. Kuptzis toteeš kluwa ſtingraks. „Nu wait' juhs grib man to puntar wahrit?!" tas Plauſim zeeti uſſtahjàs. „Oder man to ſeku lahpit, oder man's lop's kopit?

„Es?! Kadehl tad es?! Plauſis ſtoſtijàs...

„Nu alſo, todehl tak man buhs brihw ſew meiti turet!" kuptzis paſkaidroja. „Tas tak naw pret likum... bet pret likum ir gan, ka zilweks, kas pahri par ſeſchdeſmit, ir wehl baſniz's wehrminders... Rundà mehs par leet..."

Plauſim uz reiſ mute zeeti... Tà kà winſch bija jau pahri ſeptindeſmiteem, tad tahda eeruna winam wareja makſat pehrmindera amatu. Un tà kà mahzitajs likàs it kà winſch kuptſcha pehdejos wahrdus nemaj nebuhtu dſirdejis, tad Plauſis preepeſchi eeminejàs: „Nu to jau es neſaku, ka wina tew to wirtſchapti newed... to jau es neſaku..."

„Nu alſo tà tad!... Ko tad juhs ſkreen mani ſuhdſet?"

„Ta jau tikai tahda iſſkaidroſchanàs, mihko Kreiſlek", mahzitajs beidſot peedilſt... „Nedſeet, mums ir jaſkatas uz ſchkihſtu, kaunigu dſihwoſchanu... Bet tà kà ari Plauſis apleezina, ka wina jums to wirtſchafti wed..."

„Nu ja toſch! „kuptzis uſmet Plauſim gawilejoſchu uſwaras ſkateenu... „Tee ir mani meiti..."

„Nu tad jau ta leeta buhtu noſkaidrota," mahzitajs eebilſt. „Ejat, mihko, Kreiſler ar Deewa meeru... Lai tas kungs ari turpmak paſchkir juhſu zelus un apgaiſmo juhſu prahtu..."

Plauſim mute uz reiſ kà aiſſaluſi, tas nemahk wairs paſazit ne „buh" ne „heh"... „Ar deewu, mihko Kreiſler!" mahzitajs pamahj laipni ar galwu, kad tas wehl kawejas.

(Turpmak wehl.)

Linguſis Deglaws.

Ahrsemes.

Slepers polu un padomju lihgums.

= No Warschawas sino: „Noskaidrojas, ka padomju waldiba jaunā slepenā lihgumā ar Poliju panahkusi šawa peeprasijuma ispildischanu par Sawinkowa, Petluras, Balachowitscha un wehl 10 pretleelineezisko liderju israidischanu no Polijas. Padomju Krewija solijusi kertees pee Rigas meera lihguma ispildischanas. Tomehr Rigas meera lihgumā noteiktee maksajumi seltā un wehrtsleetās tagad nenoliks, bet maksajuma finamās datas nodroschinās uz wairakeem gadeem sem Polijas un Krewijas kontroles." Sozialistiskais „Rabotnik" atsihmē, ka tahda lihguma noslehgschana ir diplomatiska polu usweikschana.

Ap Angschfilesiju.

LTA. Warschawā, 15. oktobri. (Radio.) Augschfilesijas polu eedsihwotaju augstākā padome izlaiduši usiaukumu, kurā usaizina polu eedsihwotajus usturet meeru un kahrtibu. Tahdu pat proklamaziju publizejis arodneeku sindikats.

Parisē, 15. oktobri. (Radio.) **Anglu waldiba bez cerunam peekritusi** Tautu Saweenibas padomes preekschā liktajam lehmumam Augschfilesijas jautajumā. Anglu waldiba peenehmusi ari saimneezisko preekschlikumus. Balfuram isteikta atsiniba par darbu, kursch paweikts Schenewā.

Eilweşē, 14. oktobri. (Radio.) **Polu prese** ar wislielako ašumu usstahjas **pret Tautu Saweenibas spreedduma saimneezisko daļu,** kura paredz neitralas kontroles nodibinaschanu.

Sozialistu-rewoluzionaru plaui.

„Narodnije Listi" sino, ka sozialistu-rew. wadoni šarodas Pragā peedalitees konferenzē, kuru wadis Kerenskis. Sozialisti-rewoluz., azimredzot, buhs ar meeru eecet koalizijas maldibā, ja leelineeki šawukahrt buhs ar meeru sajaukt Satwersmes Sapulzi, issludinās amnestiju un garantēs sozialistu-rewoluzionaru wadoneem droschu atgreeschanos dsimtenē.

Kinas un Japanas konflikts.

LTA. Parisē, 15. oktobri. (Radio.) Pehz sinam no Waschingtonas, Japana luhgusi Saweenoto Walstu starpneezibu Kinas un Japanas Schantungas konfliktā.

Alandu salu neitraliseschana.

= No Schenewas sino, ka Alandu salu neitraliseschanas konferenzē Somijas un Sweedrijas delegati eesneeguschi šawu waldibu isstrahdatos neitraliseschanas projektus. Polu delegats Askenasi lizis preekschā usdot Franzijas, Anglijas un Italijas waldibam isstrahdat islihguma projektu. Wahzijas preekschstahwis protestejis pret to, pastahwedams par sweedru un somu projektu zaur skatischanu pa punkteem. Bet tā kā Somijas un Sweedrijas preekschstahwji peeweenojuschees polu delegata preekschlikumam un mineto triju leelwalstu delegati usnehmuschees projekta sastahdischanu, tad polu preekschstahwja preekschlikums weenbalsigi peenemts.

Kreewijas walsts bankas darbiba.

LTA. Majskawā, 14. oktobri (Radio). Krewijas finansu komisariats nodomajis atwehrt walsts bankas nodaļas Maskawā, Peterpilī, Harkowā, Nowonikolajewskā, Rostowā pee Donas, Kasanā, Taschkentā, Saratowā, Nischnijs-Nowgorodā, Archangelskā un Astrachanā. Par bankas preekschsehdetaju eewehlets bijuschais padomju Kreewijas preekschstahwis padomju Gruzijā Scheinmans, par waldes lozekleem Sandirins, Schwerows, Suschtschows, Kutlers, Schargulows, Arkuss, Timanows un Jefimowitschs.

Zik eedsihwotaju Peterpilī?

= Peterpils gubernas statistiskā nodaļa publizejusi Peterpils statistikas materialu krahjumu. Wispahrejais eedsihwotaju skaits Peterpilī kopā ar ahrpilsehtam — 722.229 zilweki. Wihreeschi — 301,621, seeweeschu — 420,618. Sewischķi usķrihi eedsihwotaju masinaschanās wezumā no 20—30 gadeem. Pehdejos diwos gados nowehrots leels laulibu peeaugums. Tā 1920. gadā Peterpilī laulibu skaits sasneedsis 27,6 uz 1000 eedsihwotaju. Schis skaitlis ir 5 reises leelaks par parasto laulibu normu Peterpilī.

Aisdedsinaschana Peterpilī.

LTA. Maskawā, 14. oktobri (Radio). Komisija, kurai usdots noskaidrot ugunsgrehka izselschanās eemesłu Peterpils telefona stacijā, nahkusi pee slehdseena, ka uguns peelaista. Stacijas atjaunoschanas darbus saihsinās no 7 uz 2½ mehneschem. Jaunusbuhwe ismaksās 40 miljardus rubļu.

---

pakēruši cirvi un nocirtuši tam galvu. Tajā bridi tur eegājusi kāda židu meitene, kurai ari viņi nocirtuši galvu, tad nolaupļuši dažas preces un gribejuši aizbēgt, bet apceetinati. Abi esot bezdarba strādneeki 18 un 20 gadus veci. Sikaku ziņu trūkst. B.

Kreslava. No Indras uz Rigu nākošā pasažeeru vilceenā nakti uz 14. oklobri starp Kreslavas un Maļinovas stacijam pamanija no vilceena pee bagažas vagona laupitajus un aptureja vilceenu. Starp diveem laupitajeem un policistu izcēlās apšaudišanās. Veenu laupitaju nošāva, otris aizbēga. K.

Jaunjelgawā pagahjuschā nakti nosleptkawotas trihs personas. Tuwaki apstahkli wehl naw sinami. Uz noseeguma weetu isbrauz Rigas kriminalpolizijas darbineeki. L.

Riga.

Wilsehtas domes kahrteja sehde notiks zeturtdeen, 20. oktobri sch. g., pulkst. 6 wakarā, L. Kehnina eelā Nr. 5. Deenas kahrtiba: 1) Nekustamu ihpaschumu nodokļa komisiju eewehleschana: a) galwenā pilsehtu un meestu nekustamu ihpaschumu nodokļa komisijā — 4 lozekli un 4 substituti; b) pilsehtas 122 eezirkņu komisijās — pa 5 lozekli un 5 substituti. 2) Pilsehtas saknu tirgus tilta takse. 3) Pilsehtas waldes sinojums pilsehtas darbineeku algu leetā. 4) Pahrgrosijumi Rigas eelu dselsceļu akziju sabeedribas statutos. 5) Masjumprawmuischas Dselsskaln-Jakob Nr. 15 mahjas pahrdoschana. 6) Pilsehtas domes sehdē 7. julijā peenemto noteikumu papildinaschana skolas naudas leetā. 7) Domneeku wehleschanas komisijas preekschlikums. 8) Pilsehtas Petera parka eerihkoschana.

Grupa Leetawas tirgotaju wakarright eerādās Rigā un pehzpusdeenā aisbrauza uz Reweli. K.

Konzerts-mihtinsch I. Gildē, kuru sarihkoja swehtdeen Rigas tirgotaju beedriba un Latwijas tirdsneeku saweniba, peerahdija, ziņ dsihwi interesejas muhsu tirgotaji par tirdsneezibas jautajumeem. P. Rudsitis zildinaja Somijas tautas nacionalismu ari tirdsneezibā un nostahdija to mums par paraugu. Wina Somijas weejus šuminoscho runu šapulze uznehma ar ilgeem wehtraineem applauseem un „Lai dsihwo Somija" šauzeeneem un uzdewa abu organizaziju preekschneezibam nodot Somijas weesem latwju tirgotaju sweicēenus.

Satwersmes Sapulzes lozeklis A. Blodneeks runaja par birschas reorganizaziju. Latwija teesham esot brihnumu seme, jo neraugotees uz semes, tirdsneezibas, ruhpneezibas un wisas saimneezisķās dsihwes ispostijumu pa kara laiku un uz to, ka neween muhsu tirdsneeziba un leelruhpneeziba, bet ari walsts finansielā stahwokļa noteikschana atradās tautas un walsts nelabwehļu zittauteeschu rokās, wina tomehr jau šasneegusi droschu saimneezisķās dsihwes stahwokli. Nokļuhis pat jau tik tahlu, ka kabinets warejis isstrahdat 1921/1922. gada budscheļu ar tikai kahdu pusmiljardu leelu ispruhkumu. Tas ir ahrkahrtigi leels solis wisā walsts saimneezibas dsihwē un liezina, ka Latwija nebuhs peydejā no jaunajām un ari no wezajām, par kara neatjekertām walstim šawā finansielā un saimneezisķā dsihwē. No jaunajām walstim pehz Leetawas Latwija buhs tirmā, kas nodroschinās scho dsihwi. Naw wehl ilgi, kad mums nebija ahrsemju walutas ne wisnepeeteesamākām wajadsibām, bet tagad walsts kasē jau ir leelā treschdaļa no wisas walsti atrodoschās ahrsemju walutas un muhsu rubļa kurss ir nodroschinats par spēhti birschai kā finansielā stahwokļa waditajai, kas atrodas zittauteeschu rokās un dara wisu, lai nospeestu muhsu rubli. Birscha ir jakrahjusi milsu bagatibas, kugus, noliktawas, namus un kapitalus, bet sen jau laiks, ka birscha dabiski nahk latwju rokās. Tagad ari jau isstrahdā projektu birschas reorganizazijai, leekot demokratiju pamatu.

Bijuschais tirdsneezibas un ruhpneezibas ministrs A. Behrsinsch šawā runā par ahrejo tirdsneezibu aprahdija Latwiju par kaiminus kahrdinoschu ahbolu jau no seneem laikeem. Tagad mums jaisleeto wisa šaprašana un spēja nacionalā tirdsneezibā un tautšaimneezibā eeguht wisur, kur ir kas eeguhstams, iskopjot uz labako muhsu ostas un dselsceļus, šanemot wisu paschu rokās un nodibinot teeschus šakarus ar pasaules tirdsneezibas zentreem. Ar to ir japasteidsas, jo mums ir nopeetni konkurenti, no kureem sewischķi mineja Danzigu.

Windinsch atsihst par nepareiju, ka walsts nepabalsta tirgotajus un ka pabalstītee ruhpneeki neesot peerahdijuschees par ihsteem patrioteem. Upeneeks sino, ka 8 tirdsneezibas un ruhpneezibas organisazijas jau apweenojuschās uz ahrejo tirdsneezibu un isstrahdajuschas projektu tirdsneezibas birojam ar nodoklam ahrsemēs un kā pirmo nodalu Maskawā. Birojs darboschotees sem walsts kontroles.

L. Upeneeks runaja par walsts krahj- un kreditbankas nosihmi nacionalas tirdsneezibas weizinaschanā. Aprahdijis par nepareisu, ka banka pabalsta ar aisdewumeem tikai leeltirgotajus, kas ir nospeedoschā wairumā schihdi un ari daschi wahzeeschi, winsch isteiza noschehloschanu. Kuse eeteiza masajeem un widejeem tirgotajeem aisnemtees no walsts krahjuu kreditbankas zaur leeltirgotajeem, bet šapulze atraidija schahdu starpneezibu un nolehma luhgt finansu ministri reorganiset walsts krahjkreditbankas darbibu uz nacionali demokratiskeem pamateem, finansejot zaur galwineekeem waj zitadi ari widejos un masos tirgotajus un amatneekus un peeaizinot bankas padomē un diskonto komisijā preekschstahwjus no winu organizazijam.

Beigās Upeneeks usaizinaja tirgotajus organiset wehleschanu komisiju pilsehtas wehleschanam šauwari un Saeimas wehleschanam laikam aprilī.

Konzerta dalā bija kupla ar tautas dseesmam un kuplejam un atrada tahdu peekrischanu, ka programa bija wairakkahrt japapildina.

Apmeklētaji šadalijās schahdi: 145 tirgotaji, 371 tirdsneeki, 131 ruhpneeki un amatneeki un 486 interesenti.

Eeredzu-zittautibneeku pahrbaudischanu walsts walodas prašanā pirmai grupai pabeidza peektdeen, kad notika winu eksaminazija mutiski. Ziņ ipreesciams no winu pahrbaudischanas rakstisteem materialeem, ko isdarija daschas deenas agrāk, tad jašaka, ka rezultati ir pawisam labdigi. No wiseem 20 pahrbaudameem tikai 2 isturejuschi rakstisķus pahrbaudijumus tadi, 4 turpmāke turpretim pusilhdi apmeerinoschi, bet wisi pahrejee pawisam neapmeerinoschi. Wiswahjakās šawas sinaschanās kā par brihnumu, izrahdijuschi maschin rakstītajas, no kurām peeteekoschi uzrakstijuschas tikko domu rakstu gabaliņu pusilhdi apmeerinoschi tikai weena. Kā kuriosums atsihmejams tas, ka schoreiz tika pahrbauditas ari diwas latweeses-kahrtiņu wahzeetes, kuras winu pašās atsihmetas par wahzeetem un peenehmuschas šaweem uzwahrdeem peedehkīt „ing". Kā jau schahdos gadijumos bija šagaidams, abas „tautetees", kuras pehz usaizinajuma liktees pahrbauditees kā zittautibneezes, par waru atkal gribeja buht par tihrasinigakām latweetem, teescham izrahdijuschās par šajauktas walodas resp. tautibas peederigām un abas eksamenos ligabjuschas laimigi zauri. Eestatotees scho pahrbaudamo eeredzu rakstu darbos, jadrihšas, ka tahdi wehl zeešt atbildigu eeredzu weetās pilsehtas eestahdēs, kur tauschu wisat darbibat janorit šaidrā walsts walodā. Interesanti nogaidit, ko tagad ar schahdeem eeredzeem, no kureem daudzi pat neprot usrakstit „šwehdeena", bet rakstu gluschi weenkahrschi „šweedeena", darīs pilsehtas walde, kad buhs šanehmuši eksaminazijas komisijas atsinumu schini leetā. — jeb.

Sihkas naudas sihmes šahk aptruhkt? Pagahjuscho sesdeen daschos weikalos tirgotaji suhdzejās, ka pehdejās deenās juhtams sihkaku naudas sihmju truhkums, kas stahwot sakarā ar Rigas pilsehtas izlaistas naudas sihmju eewahkschanu un izņemschanu no apgrozibas un gruhti mainit 100 rubļu gabalus pee masajeem pasehmeens darit speedeenu uz jaunu naudas emisiju jeb speest pirzeju pirkt wairak, nekā tas wehlas, atjakstees mainit leelakas sihmes pee masajeem eepirkumeem. Ma.

Ar 10,000 rbl. un 1 mehnesi aresta administratiwi soditi par slepenu pasdarita degwihna pahrdoschanu Salmans Schukows Gertrudes eelā 54, bet ar 10,000 rbl. waj 1 mehnesi aresta — Edwarts Wihgants no Zehsim. b.

Par pahrikas waschosumu uspiekschanu pirms noteikta laika administratiwi soditi ar 50 frankeem, jeb 3,500 r. waj 1 mehnesi aresta — Maisa Oktawa Suworowa eelā 14, Wladimirs Krupenikows Petersalas eelā 126, Emma Petersona Krahjotaju eelā 10, Marija Kagiton Marijas eelā 26, Marija Erikson Matisa eelā 44, Anna Foss Wahrnu eelā 7 un Leokodija Kelek Brandenburgas eelā 62, bet ar 30 frankeem (2,100 rbl.) waj 1 mehnesi aresta — Antons Jurscha Turgenewa eelā 11, ar 20 frankeem waj 14 deenam aresta — Juhle Kalnin Muhžsalas eelā 33 un ar 10 frankeem (700 rbl.) waj 14 deenam aresta — Katrina Wolkowiskaja Kungu eelā 33, Minna Kopke Matisa eelā 59 un Katrina Ogurjanowa Jaroslawas eelā 29. b.

Par biehšcheem Podleschtschuku un Tjederi mums wehl sino, ka pirmejais ir Leetawas schihds, bet pehdejais Somijas pawalstneeks 34 un 40 g. w. Abrams Podleschtschuks stahwejis ar Michailu Tjederi, kas ir „Kurjera" redakcijas locekļis, tuwos sakaros jau ilgaku laiku. Tjeders kā jemkopibas ministrijas šiwju nodaļas spezialists sinajis, ka schogad isdeldās nomas kontrakti waldibai ar Sermites muischas nomneeku Albertu Sorgenfreiju un Ewaldes muischas nomneeku Eduardu Schwerbutu. Ar Podleschtschuku wini sadomajuschi iskrapt abeem nomneekeem naudu un ar scho noluhku Podleschtschuks aizstrādājis wineem wehstules, lai eerodas pee wiņa, jo waldiba esot nolehmusi neišnomat minetās muischas wairs wineem kā wahzeescheem, bet kahdeem latweescheem. Tā kā muischās eenesigi šiwju dihki, tad wini peeprasijuschi no nomneekeem leelakas sumas 100 un 200,000 r., par kurām šumam Tjeders kā ministrijas darbineeks apnehmees tīgahdat nomas kontraktu atjaunoschanu wineem paschem. Podleschtschuks un Tjeders apcetinati un eewestoti šau zentralceenumā. b.

Iskratot Julija Kolmana dsihwokli Gertrudes eelā 43 atrastas 5 šilkis zibas ar 750 gram. kokaina. b

Sahdsibas. No Helenes Murschiņ dsihwokļa Muzeneku eelā 7, nosagtas drehbes, selta un sudraba leetas par 74,175 rbl. — Turaidas eelā 4/6 Witolijam Smolinskim nosagtas drehbes par 9,300 rbl. — Woldem. Sprogim Lscheekurlainā 1, stigā 32, nosagtas drehbes par 19,500 rbl., bet Ernai Sander Wahrnu eelā 22, par 21,000 rbl. un jaunajā Rumpmuischas eelā 2 nakti uz 13. oktobri šagši eelaušuschees Karla Kruhmina restoranā un nosagušchi dsehreenus un pahrtikas ihpsekļus par 3,500 rbl. Turpat Nr. 5 Emilijai Grinberg nosagta no karaskolas maļgaschanai peenemta weša, bet m. Kalna eelā 11 Agrafinei Starodubzewai nosagtas selta leetas par 10,000 rbl. b.

Latwijas kara inwalidu saweniba usaizina registrētees līdz 25. okt. saweniba birojā tos Rigas nodaļas beedrus, kara inwalidus, kuri wehlas uz nahkoscho gadu apstrahdat gimenes dahrsinus.

Swehtdeen. 23. oktobri Marijas eelā 13, Petera brihwpr. ugunsdzēšj. beedr. telpās Latwijas kara inwalidu saweniba šaušanās ahrkahrtēju pilnu beedru šapulzi p. 9 no rihta, bet ja neeeradīsees wajadsīgais beedru skaits, tad p. 10 notiks otra šapulze pee šanahkuscho beedru skaita un tadehļ luhdsi beedrus neistruhkstoschi eerasties.

Prof. P. Schmidts lasīs zeturtdeen, 20. oktobri p. 8 w. Rigas latw. beedrībā lekciju par „Kinas Leninu". Eeeja Rig. latw. beedr. beedreem, winu gimenes locekleem un kolneekeem brihwa.

Rigas latweeschu dsiedaschanas beedribas korim mehginajumi otrdeenās no p. 7—9 w.

Latw. nacj. jaun. saweniba atwer daikrunaschanas un dseju izstrsajschanas studiju nacj. teatra reschisora K. Lindes wadībā. Dalibneeki studijā war peet. līdz 20. oktobrim katru deenu saweniba sekretariatā no p. 6—7 w. Gertrudes eelā 24, dz. 13.

Metereologiskas sinas 17. oktobri. Barometrs šwahstīgs, pehz tam šajk trist. Wehjsch deenwid-wakaru widejs stipruma, bet pehz tam peenemas. Pee wakara warbuht mahkoni un lietus. Gaisa temperatura paleek siltaka. L.

Skolas.

Skolotaju swehtku nedeļas

sarihkoschanu nahkamajā wasarā eerosinajusi isglihtibas ministrija. Uz skolu departamenta usaizinajuma schini jautajumā notikuši skolotaju preekschstahwju apspreede, kurā nolemts sastahdit rihtzibas komiteju no 10 personam: 2 no widusskolu skolotajeem, 5 no pamatskolu skolotajeem un 3 no skolu departamenta. Komiteja pehz wajadsibas nodibinās sekzijas. Paredsētas wispirmā kahrtā: isstahdes, isrihkojumu un saimneezibas sekzijas. Sekzijās par lozekleem usaizinās leetpratejus no skolotaju widus. Swehtku programā paredsētas kopejas šapulzes, sekziju apspreedes, skolenu darbu isstahde, statistiskā nodaļa, atteezigi tirdzniecibas jautajumi u. t. t. V.

Latwijas uniwersitates studentu kristīgā saweniba usaizina interesentus no uniwersitates saimes uz wispahrigu šapulzi otrdeen, 18. oktobri, pulkst. 7½ wakarā, 5. auditorijā, kur referēs wispasaules studentu kristīgo saweenibu federazijas sekretare, Miss Wrong no Kanadas, par saweenibas mehrkeem un usdewumeem

Mahkslа.

Nacionalā opera. Schowakar „Uguns un naktis" 1. daļa. Brechman-Stengel — Spihdola, Maurinsch — Lahtschplehsis u. c. Diriģents J. Medinsch.

Otrdeen, 18. oktobri pulkst 7 wakarā „Karmen" ar šomu dseedatajas Weras Janson weesoschanos Karmenes partijā. Dseedatajas muzikālā izglihtība un pehdejo gadu darbība šaistita ar Helsingforsu un Somijas walsts-operu, kurā ta ispildījusi daudzas operas primadonnas partijas. Papildinajusees Parisē pee eewehrojamās Feli-Litwinas un dseedajusi tur kopā ar Kusnezowu. Eewehrojot dseedatajas nopelneem bagato pagahtni mahkslinieces weenreizejā weesoschanās muhsu operā war modinat plaschu interesi. Karmenes partiju wisu ispildīs komiski, kas šawukahrt dos gadijumu nowehrot šomu walodas fonetikas ihpatnibas.

Nacionalais teatrs. Otrdeen, 18. okt., šomu parlamenta lozekļu weesoschanās gadijumā J. Raiņa „Jahsepa un wina brahti". Schai izrahdē luga buhs peecjama par šemakām zenam (no 10—60 r.) netā agrāks. Treschdeen, 19. oktobri pirmo reizi Eb. Wulka komedija „Senjazija" A. Meerlauka reschijā. Teatra birojs.

Dailes teatrs. Treschdeen, 19. okt. p. 5 p. p. 3. skoln. izrahde „Pers Gints". Peektdeen, 21. okt. p. 7 wakarā 1. reizi pilnigi jauna statuwes formā E. Hardta drama 5 zēļi. „Mers Tantra". Meru Tantru tehlos E. Smilgis, Zļoši P. Baliahbol. Kaje atwehrta katru deenu no p. 10—1 un 5—7 w.

Budapeschtas nacionalās konserwatorijas meistaru klases wadītaja, pianiste Matilde Laky-Schuster schoriht eerādās Rigā. Mahkslinieze sarihko 19. oktobri konserwatorijas sahlē klaweeru wakaru. Ahrsemju kritika Laky-Schuster ļoši spējas wehrtē ļoti augsti un ziņdina winu kā leelu mahkslinieci-wirtuosu. Programā: Bachs, Beethowens, Mendelsons, Debussy, Bartoks, Lists. Kartes no 25 rbl. konserwatorijā un pee Neldnera

Sports.

Futbols. Sazihkste „Ymca 1." „Keisarmeschs 1." wakar Peterparkā beidsās ar 2:2 wahrt. neisschkirti. 1. puslaika stahwoklis bija 1:1 pee kam spēhle wisu laiku norisinājās „Keisarmescha" wahrtu preekschā. Otrā puslaikā ari keisarmeschneeki beeschi ween apdraudeja šawa preeneka wahrtus. Stipri šajuta „Ymca" Bones (centra pusšarga) nepeedalischanos šazihkstē. „Ymca 1." spēleja schahdā šastahwā: wahrtsargs Čertedws, aizsargi — Aschmanis, Plahkis, pusšargi — Skulte (no 2. komandas), Sokolows, Schmits, uzbruzeji — Sarinsch, Bahrda 2., Skuja, Bahrda 1., Temko. „Keisarmeschs 1.": wahrtusargs Graupners, aizsargi — Johansons, Plade 2., pusšargi — Silgailis, Stantschits, Schillers, uzbruzeji — Ausiņsch, Plade 1., Plade 3., Emmermans, Peltenburgs. Wadīja preekschstāhwigi insch. Hahne („Unions". Loti trauzeja spēhli dubltainais, zīdenais laukums.

„Ymca" 2. komanda uzwareja „Unionu" 2. ar 4:1 wahrteem. Schi sazihkste notika Peterparkā, wadīja Nit. Mischkins (Rig. garn. sp. kl.) „Agenskalna" 1. uzwareja „Kundsinsalas" 1. komandu ar 3:0 wahrteem, wadīja (Kundsinsalā) Latwijas futb. saw. preekschs. H. T. Halls (L. n. j. š.). Sazihkšte starp „Keisarmescha" 2. un „Marsa" 1. komandu Keisarmescha, palika ar 1:1 wahrteem neišschkirta, wadīja Ofche (L. n. j. š.)

„Ymca" 3. komanda uzwareja „Unionā" laukumā „L. n. j. š." 2. kom. ar 4:2 wahrteem. Pirmā puslaika stāhwoklis bija 3:1. Wadīja Latw. futb. saween. preekschs. b. R. Bergs (2. Rig. rīteņbr. b.). Līdz ar to „Ymca" 3. komanda eeguhst 1. weetu „D" grupā. Sastahwos: wahrtsargs Jirgens, aizsargi — Stachmanis, Sowjutnenko, pusšargi — Schabelko, Sebergs, Zelts, uzbruzeji — K. Strasdinsch, Wasilewskis, A. Strasdinsch (wadītajs), O. Bahrda 4., Stawischinskis. V.

Teesas.

Ko tahds Latwijā meklē?

Ar schahdu wirsraksti pag. g. 23. dez. „L. Sargs" 293. numurā bija eewietota sina, ka atgreesees Latwijā Omskas apgabalteesas locekļis Frizis Silbers, kursch Omskā buhdams sihwi apkarojis latweeschu nacionalo kulturu, ar nizinaschanu iztelzes par latweeschu separatismu, bijis pret Latwijas passtahwibas zemeeneem un aisstahwejis „leelās un nedalamās" Krewijas atjaunoschanu. Raksta beigās izteikta izbrihneschanās, ko tahds Latwijā meklejot, kas šturejies pret Latwiju itī naidigi un kuram gar Latwiju naw bijuši nekahda dala.

Pehz atgreeschanās Latwijā, Silberu eezehla par Jelgawas apgabalteesas prokurora beedru un wehl nesen winu apstiprinaja par min. apgabalteesas prokurora weetas ispildītaju.

Silbers bija zehlis šuhdsibu pret wiseem 3 „L. S." redaktoreem par neslawas zelschanu presē, bet wisu atbildibu uz sewis uznehmās redaktors Hermans Asars. Leetu isteesaja 14. oktobri Rigas apgabalteesas 1. kriminalnodaļa. Izlihgschana meera zelā nenotika, jo S. uzstahdītos noteikumus par raksta atjaukschanu Asars neatrāda par eespējamu peenemt. No S. puses bija 2 leecinieki. Asaram 7 leecinieki.

Silbers uzturēja apsuhdsibu, jo nopratinatee leecinieki nepeerādījuši faktus, tikai atstahstījuschi baumas. Raksta noluhks bijis zelt neslawu un redaktors šodams.

Asars ceinēdža Sibirijas un Urala latw. nac. padomes biroja winam izdotu pilnwaru, kā preekschstahwim uz kongresu. Raksturo 3 gadu ilgo zihnu, kas Sibirijas latweescheem bijuši jaweds pret kolčhakeescheem un leelinieekeem. Kad atgreezuschees ziņi darbinieeki kā tihlnieki un stabstījuschi par S. izturēschanos Omskā, winsch, kā redaktors, turējis par šawu peenahkumu eewietot raksta preekšā atlahstibas. Noluhks neslawu zelt naw bijis, bet atlahstīti fakti, ko wismazāk apstiprinaja leecinieki. Luhdsi winu attaisnot.

Pehz pusšundas teesa pasludina rezolusiju, ka Asars atsihts no teesas par attaisnotu. Ja.

Poruka wakars augstskolā.

Latwijas augstskola šestdeen sarihkoja akademisku wakaru, weltitu Poruka peeminai. Uniwersitates rektors prof. Felsbergs šawā atklahschanas wahrdā norahdija, ka Poruks ir virmais no latweeschu rakstneekeem, kura peeminu godina akademiskā wakarā. Winam uz to dod teesibas ta leelee nopelni literaturā un dsihwes tragisms. Augstskola ir pehtischanas eestahde un tamdehļ wislabāk waram godinat miruscho rakstneeku, pehlidami winu. Ne slawet, bet ispratt mehrkus, pehz kureem tas dsinās, apsiahkkus, kuros dsihwoja. Ne wiss dsejneekam izdewees, kā winsch gribeja, bet tomehr daudz tas dahwajis ihstu pertu. Muhsu literaturas dahrsā ir jauns un naw leels, bet winā ir daschs seeds, kursch daritu godu ari wezo leelo tautu literaturas dahrseem. Es tomehr nedomaju, ka mehs literaturā esam jau sasneeguschi leelakos augstumus. Kā šawā walsts dsihwē un finansē, tā ari literaturā mehs esam wehl tapschanas stadijā. Lihdz schim mehs pahrredsam no šawas literaturas druwas tikai neleelu stuhriti. Ta šaulainā peegahšē, kurā aug muhsu literaturas brihnumpukes, slehpjas wehl miglā. Kaut scha wakara wahrdi buhtu wehsmina, kas seedu puteklus no pagahtnes dsejneeku seedeem nes uz tagadnes druwu un padara to bagatu.

Pehz tam runā Dr. phil. W. Maldons kā rakstneeka skolas beedrs. Runatajs kawejas pee nelaika pūsches studijam, rakstūrodams winu kā šahpju pūsches dsejneeku, kursch meklē rihta un wakara sintesi. Winam naw sistematisku uzskatu, bet ari šahpes un asaras ir finatnes objekts, un tapehz mehs waram nogrembetees Poruka studijās, kur wehl jaatrisina weens otrs mesgls. Wispirms mehdz nošaukt wina slimibu, kā šareschgijumu wina dsihwē. Bet runatajs domā, ka nedrikst apgalwot, it kā nelaika nerwu bojajums buhtu zehlees pehz kahdas slimibas. Wehlākā manija redsama jau agri wina izmaizinātā dwehselē. Agri attihstitais erotisms moka winu. Tikai, kā tas jau parasts, tee nerwi, kas dsejai kalpo, sadruhp pehdejee. Sinatne jau tagad atjaukas wilkt robešču šarp normalo un nenormalo. Jeju ari netureja par normalu. Tahlak runatajs pee Millera, ehrgelneeka, wezā muzikanta un ziteem Poruka stahstu waronu rakstureem analisē dsejneeka pascha dwehseles likteni. Otrs mesgls, kursch wehl jaatrisina Poruka studijās — wina dsihwes un dsejas preteschkibas. Te runatajs aprahda, ka ari ziti leeli gari tāpat peerahdījuschi dualismu starp dsihwi un darbu un konstatē Poruka tuwumu schai šinā Wagneram. Tas ari no behrnibas slimigs, bet rāda waronus; truhzigs, bet mihl grešnumu; ašs un egoistisks, bet meklē mihlestibu; grimst budismā, bet dseed Grala dsejeju par pestischanu. Wisi schee dualistiskee elementi ir ari Porukam. Dsejneeku etika naw winu dsejas etika, bet winu pahrspihlejumi naw tomehr leekuliba. Aiz tihribas prinzipa daschs metas netihrā puhli, lai to skalotu. Schai šinā Poruka darbeem leela audsinoscha nozihme, ko peerahda muhsu instinktiwais preeks par winecem.

Bet Poruks nejuhtas laimigs schai Kanta un Plutona dualismā un ari hernhutisms winam zelu nerahdija, jo stahdija labam preti launu.

Winsch pahrwar ir Kanta ir Platona dualismu un nonahk pee klusuma dsejmas, kas ir wina dwehseles dsikums. Pirmais ta dwehseles klusuma eemesojums ir šahpes, otrs — mihla, treschais — ilgas un zeturtais — šaina.

Ej schai klusumā, raudi un radi klusumā jaunu dsihwi, jaunu garu, kā Poruka rosti! — uzšauz jaunatnei runatajs, noslehgdams šawu apzeri.

Tad uzstahjas Dr. philos. Sahlits, dedsigi oponedams eepreekschejam runatajam un aprahdidams, ka Porukam bijuši tomehr noteikta filosofika sistema, kura tuwinas Kanta stahwoklim. Schai noluhkā runatajs wispirms atgahdina klausitajeem Kanta filosofiskās sistemas pamatprinzipus un tad salihdsinadams zitē kahdu garaku Poruka wehstuli, kurā tas attihsta šawu pasaules uzskatu. No wehstules teescham redsams, ka Poruks šawu pasaules uzskatu publiceses padarit sistematisku, bet ir otrs jautajums, ziņ tahdu schis wina sistemas usmetums teescham eemesojees wina dsihwē un darbos. Tomehr mineta wehstule pelna nopeetnu eedsilinaschanos un apswehrschanu, un runatajs pareizi dara, nodadams to augstskolas filosofiskai fakultatei. Aiswakarejā steidzīgā preekschnesumā newareja wehstulē peeteekoschi eedsilinatees.

„Poruks nebija ne schuhpa ne traks, bet winu padarija par tahdu apstahkli" — noslehdz runatajs šawus argumentus.

Treschais lektors doz. P. Dahle isteiz pahrleezibu, ka Poruks ir rakstneeks ar dsiku filosofisku teesmi, tomehr ne abstrakts filosofs un sistematisetajs, bet intuitiws un analitisks domatajs. Pee noskaidrota un zauri izdomata pasaules uzskata tas nenonahza. Wina dwehsele ir neparasti juhtiga, wispusigi atsauziga un impulsiwa, pilna dsinas izbaudit wisu zilwezigo. Bet bauda un schaubas naw Poruka mehrkis. Wina personiba tik daudzpusiga, ka to naw eespējams aptwert ar parasteem psichologiski-filosofiskeem rakšturojumeem. Winā konstatejams gandrihz weenlaizigi: jaunromantisms-simbolisms un realisms, mistisks idealisms un skeptisisms, humans-kristīzisms un moderns individualisms, optimisms un pesimisms. Katrs no scheem motiweem peesanots dsejneeka gara un dwehseles ihpatnejām stihgam un wareja radit nedalamu un harmonisku dwehseles dzeesmu. Bet Porukam truhka istureta spēka schis harmonijas radischanai. Par daudz winam bija bionisiskas paschsadegschanas un juhsmu aisrautibas. Naw pareizi, ka personigas dsihwes nelaimigos apstahkļus un sabeedrisko atmosferu uzskata kā eewehrojamako faktoru rakstneeka dsihwes traģiką.

Poruku wiswairak nodarbinajuschi jautajumi par zilweka dsihwes nozihmi un attaisnojumu, par mihlestibas buhtibu, dsihwes un mahksias, dwehseles un dabas attecezibam, par labā un launā zihņu zilwēkā, par absolutas etikas normas eespējamibu un wisu leetu pateso buhtibu, pasaules pirmgaru.

Uz jautajumu par dsihwibas attaisnojumu Porukam ir idealistiski-religiosa atbilde. Personigo nemirstibu Poruks peenem kā etisku postulatu. Deewa ideja Porukam aptwer pasaules pirmzehloni un dabas radoscho pirmgaru, dwehsele — ir šewi weenota, ihpatneja buhtne, kura no muhschibas lai eemeesotos un peepilditu šawu ideju un pehz tam atgreestos idealā pasaulē. Deewischkā mihla ir tas noslehpumainais muhschibas spēks, kas raisa dwehseles spēkus. Absoluta mihlestiba sakriht ar absoluto pateesibu un skaistumu, bet winā newar dsihwot, tikai mirt. Dsihwē pastahwigi zihnas ideja un materija, kosmoss un haoss. Apstiprinot scho indiwidueli-etisko dualismu zilweka dwehselē Poruks tomehr teezas pahrwaret metafisisko dualismu ihpatnejā monistiskā idejā par Nebijuscho, kursch pazelas pahri Deewa un Demona pretstateem un isteiz wisaugstākās weenibas prinzipu, kā Plotina wisweenigais, kas pazelas pahri pat Logosam. Poruka religiski filosofiskais uzskats ir teisma un panteisma sintese. Poruka dsihwes sintetiskās sameerinaschanas teekšmes pasaules un dsihwes buhtibas ispratnē. Tapehz ari Kristus un Nitsche winam tikai pretpoli, kas weens otru papildina. Tapat Poruka juhtu un noskaņu pesimisms nerunā preti wina idealistiskā optimisma pahrleezibai. Winsch nedalijās ar Schopenhaueru kā metafisiski prinzipiālā pesimismā.

Pehdejais lektors W. Eglits wispirms norahda, ka Poruks šawas sensiblas dabas dehl neraksta garus apzerejumus un stahstus. Winsch eedala dsejneeka darbibu trijos posmos: pirmajos tschetros šawas mahksliniecziskās radischanas gados tas dewis nesašneegtu laiku: otrā posmā — 1897. g. — 1904. g. rada tehlojumus, kuros augstu pazelas pahr tehlojamo weelu; treschā posmā — no 1905.—1911. g. gara genialitate dsejneekā zihnas ar usmahzeschas kosmisko tumsu. Lektors rakšturo ari dsejneeka fenomenalo gara neatkaribu no šawa laika eerašcham un wina atschkiribu no Tschechowa un Mopasana, ar kureem to salihdsina; tee bij tik dsihwes tehlotaji, bet Poruks wairak domatajs. Lektors tuwina Poruku wairak Owidam un de-Misse.

Tautsaimneeziba.

Linu zenas ministru kabinets 11. oktobri grozijis no 125 uz 100 prog.

Jauna papīru un papes fabrika. Finansu ministrijas atziņ

Luwojas isdewigs brihdis!

Katra otrà lose winnè! Latwijas Sarkanà Krusta peezklasigàs naudas loterejas II. klases islose — 25. oktobrî 1921. gadâ.

1) **Katrs winnè,** kas isdewigà brihdi eegahdà leelako baudsumu 2. klases biletes un kuponus, jo ar weenu bileti, kaut ari weenu weselo losi uf wisàm 5. klasem naw pamatigas iſredſes tikt lihdſ 5. klasei, kurà tiks iſwilkti 39.600 winnesti par kopſumu 16 milj. 649.200 rbl.

2) **Katrs winnè,** kas isdewigà brihdi eesahk spehlet no semakàm klasem, jo katram sahzejam wispirms jasamaksà par eepreekschejàm klases biletem.

3) **Katrs winnè,** kas isdewigà brihdi usmanigi seko atjaunoschanas terminceem, jo zitadi katru reisi jasahk spehlet no jauna, t. i. jasamaksa par eepreekschejàm klasem.

4) **Katrs winnè,** kas pehz 2. klases isloses eesuhta sawu abresi un eepreekschejàs klases biletes Latwijas Sarkanà Krusta Birojam ar pasta isdewumeem, lai buhtu eespehjams peesuhtit 3. klases biletes atjaunoschanai noteiktà laikà.

Winnestu kopsuma:

1. klase — 3850 win. — 621.000 rbl.; 2. klase — 3850 win. — 892.920 rbl.; 3. klase — 3850 win. — 1.167.480 rbl.; 4. klase — 3850 win. — 1.470.400 r.

5. klase

39.600 win. 16.649.200 r. — 55.000 win. 20.801.000 r.

110.000 loses.

Pasteidsatees eegahdat II. klases biletes, ja gribeet winnet V. klasê 500,000, 300,000, 200,000, 150,000, 100,000 u. t. t.

II. klases biletes wehl dabujamas Latwijas Sarkanà Krusta birojâ, Aleksandra eelâ 2, no 9—3 deenâ, wisâs Walsts kases un Pasta-Telegrafa kantoros un leelakos priwatweikalos.

Peepraseet wisur wislabakàs „LUNA“ krahsas

pazinàs, noderigas **wilnas, puswilnas, sihda** un **kokwilnas** audumu krahsoschanai.

Galwenà noliktawa:

Kungu eelâ № 2.

Tahlrunis 26-14.

Fabrikas marka

Luhdsu eewehrot fabrikas sihmi.

Auglu kokus

Ahbeles, bumbeeres, kirschi, pluhmes, jahnogas, stikenes, awenes, grefnuma kokus un kruhmus, semenu stahdus un seemzeeschu pukes peedahwà **Kahrla muischâ, Pomologistâ dahrsâ,** Ahraschu draudsê.

Rudsus,

bihdeletus un rupjus

rudsu miltus

pahrdod no krahjuma

Latweeschu Lauksaimn. Ekonomiskà Sabeedriba

Leelà Kehnina eelà Nr. 27.

THE RUSSIAN TRADING COMPANY LTD COPENHAGEN

General representative ERIK PLUM

Rigà Vahnu eelà 2, TEL. № 13-33.

IMPORT & EXPORT

Tel. Adr. „Troika“

Partiju stiprus Amerikas saldatu sahbakus lehti ispahrdod.

Peepraseet ofertes!

Bastarda, sarkanà un baltà

Ahbolina sehklas pehrk

wisados daudsumos

Latw. Lauksaimn. Ekonomiskà Sabeedriba

Rigà, Leelà Kehnina eelà Nr. 27.

N.B. Paraugus lihdſ ar zenam war eesuhtit ari zaur wisàm Ekonomiskàs Sabeedribas nodalam.

Lopkopibas instruktoru kursi.

Latweeschu Lauksaimneeku Ekonomiskàs Sabeedribas lopkopibas sekzija sarihko no 20. oktobra — 20. dezembrim sch. g. lopkopibas instruktoru kursus Jelgawà pee Jelgawas widejàs semkopibas skolas. Kursu mehrkis — sagatawot lopkopibas instruktorus. Kursos usņem abeju kahrtu personas, ne jaunakas par 18 gadeem. Preekschroku dos teem, kas usrahdis apleecibu par spezialu isglihtibu (peensaimneezibas un lopkopibas skolu audsekņeem), bet tiks usņemtas ari tàs personas, kas beiguschas wispahrejo isglihtibu, draudses waj pilsehtas skolas kursa apmehrà, kà ari teeschi praktiskus lauksaimneekus, kuri wehlas ismahzitees lopkopibu un peensaimneezibu sawu saimneezibu wadischanai. Kursu programas issuhta lopkopibas sekzija us peeprasijumeem. Dehļ tuwakeem paskaidrojumeem war teeschi greestees pee lopkopibas sekzijas (Rigà, I. Kehniņa eelà Nr. 27), waj Jelgawà, rajona instr. birojà Katoļu eelà Nr. 46 waj ari pee Jelgawas semkopibas skolas direktora J. Maswersischa kga. Kursu beiguscheem isdos apleezibu un tee warès tuhlit dabut atteecigo nodarboschanos. Mahzibas kursos pasneegs, — preekschpusdeenàs praksê, pehzpusdeenàs teorijà, Latw. Lauks. Ekonom. Sabeedr. spezialisti, peedalotees Jelgawas widejàs semkopibas skolas un Rigas Augstskolas mahzibas pasneedsejeem.

Kimiska fabrika „EXCELSIOR“

Stokholm—Rigà, Leelà Jehkaba eelà Nr. 20-22.

Tahlrunis 868.

Peedahwà sawus Latwijà registrętos sahbaku smehrus

Blixt Kräm

kuri **dara ahdu mihkstu un dod labu spodrumu.**

Latw. Jaunatnes Saweenibas un Studentu Padomes

loterejas biletes,

-- à 10 rbl., --

dabujamas **«Latw. Wehstn.»** kantorî.

Nupat kà peenahkuschas

wilnas mehteļu drehbes

peedahwà iſ noliktawas

wairumâ un maſumâ

J. Weidemann

leelà Sirgu eelà Nr. 14.

Pehrku

briljantus, pehrleņus, pulksteņus, seltu, sudrabu

L. ROSENTALS,

Grehzineeku eelà Nr. 13.

Dibin. 1874.

Walmeeras pilsehtas I. 6-klasigai pamatskolai wajadsigs-a

treewu walodas skolotajs (ja).

Peeteiktees pee skolas pahrsnes.

Kreewu lasamà grahmata skolam

„Живое Слово“

Ostrogorska, dabujama 20 kk. pee grahmatu tirg. J. Bluhma kga, Opê.

Wirka kursi Rigà, Krahmu eelà 8, (I. Jaunàs eel. stuhri). Speziali un pamatigi latweeschu: **dubultgrahmatweschanas, weenkahrschu u. tirdsn.-rehkinu, kantordarbu, stenografijas, maschinrakstischanas** deenas un wakara kursi. Isgl. Min. arodu skol. nod. pahrs., leitprat. skol. wadità. Eestahsch. kursos kairà laità. Lubgumrakst., wehstulu, tulkojumu u. z. papiru pahrrakstischana. Eestahd. u. kant. rekomandeju derigu personalu.

Latvijas Konzervatorijas zàle

Treshdien, 19. okt. p. 8 vak.

Ungarijas pianistes

M. Laky-Šuster

klavieru vakars.

Programà: Bachs, Bethovens, Debussy, Bartóks un Liscts.

Kartes (no 25 rbl.) Konzervatorijà un pie P. Neldners.

E. Rode Konzerta birojs.

M. P. Feldman

Saimneezibas, rokdarbu un schuhschanas skola

Izglihtibas ministr. pahrsinà

Rigà, Stabu eelà Nr. 18, dz. 6.

Mahza auglu un sakņu konserweschanu, higienisku saimneezibas wadischanu, wahrischanas mahkslu, smalkus un praktiskus rokdarbus, sihmeschanu, peegreeschanu un schuhschanu. Usņem panjsà.

Peeteiktees no 10—4 pehz pusd.

Dselsszelu wirswaldes zentralai material apgahdibai wajadsigs

inscheneers elektro-mechan.

spehjigs wadit elektro-mechanisko darbnizu. Peedahwajumus eesneegt wirswaldê, istaba 120.

Indrikis Schkuburs,

agraki dsihwojis Kaunà un Schano Maschelk no Leepajas teek lubgti usdot sawas adreses J. Sirman, Paulutschi eelà 6, dz. 4. Rigà.

Dailes Teatrs,

Romanowa eelà Nr. 25, tahlr. 3-34.

Treschdeen, 19. okt. p. 5 p. p.

3. skolenu israhde

Pers Gints.

Peektdeen, 21. okt. plkst. 7 wak.

Pirmo reisi pilnigi jaunà skatuwes formà:

Ners Tantrs.

Kase atwehrta katru deenu no 10—1 un no 5—7.

H. Petersons

ahdu dsenstkinu fabrika „Kondors“.

Noliktawa un kantoris:

Rigà, Karla eelà Nr. 7. Tahlrunis 12-81.

Peedahwà no krahjuma:

ahdas dsenstkinas daschadas schuhstkinas.

Pagatawo

Kontinji bilses un stiprinas.

Islabo

leetotas un slikti pagatawotas stiprinas.

Augstakà labuma materials. Solids darbs.

Wismehrenakàs zenas.

Meschu departaments isnomà

mutiskà un rakstiskà sazensibà Taurkalnes un Alschwangas pagwalsts koku sahgetawas uf 5 gadeem.

Mutisko konkurenzi minetai isnomai noturès 20. okt. sch. g. pulksten 1 deenà, Antonijas eelà Nr. 1, techniskàs sekzijas telpàs. Nomas naudu aprehkinas selta frankos pehz torgu deenas kursa. Nomneekam lihgums ispildischanai janodroschina ar salogu 2 gadu nomas maksas leelumà skaidrà naudà, waj ar atteezigas wehrtibas nekustamu ihpaschumu.

Ar 40 santimeem apliktee rakstisstee peedahwajumi eesneedsami slehgtos kuweros Meschu isstrahdaschanas nodalas techniskai sekzijai, Antonijas eelà 1, istaba 18, lihdſ konkurenzes deenai plkst. 12 deenà ar usrakstu „Uf konkurenzi 20. okt. 1921. g.“ Ka mutiskas, tà ari rakstiskas sazensibas dalibneekeem jaeemaksà 10.000 r. salogs, bet tura eesneegumi netiks eewehroti.

Tuwakus noteikumus un paskaidrojumus dod Meschu d-ta techniskà sekzija, turpat ari war eepasihtees ar lihguma projektu.

Sehlpils

I. pamatskolai wajadsigs

otrais skolotajs.

Wehlams muzikals. Kandidatus usaizina peeteiktees rakstiski, eesneedsot atteezigus dokumentus waj personigi 5. novembri sch. g. pee pagasta waldes. Adr z. Plawinam.

Latvijas Nacionalais Teatrs.

Otrdeen, 18. okt. plkst. 7 wak.

Jahseps un wiņa brahļi.

Treschdeen, 19. okt. plkst. 7 wak.

Pirmo reisi

Senfazija.

Ed. Pulsa komedija 4 zehleenos.

Direkcija.

Wajadsigi pee lokomotiwu remonta

monteers, meistars-kalkulators un amatneeks-spezialists

pee autogenas dselss greeschanas un peewahrischanas.

Peeteiktees Galw. dselsszelu darbnizàs Leepajà, Aleksandra eelà Nr. 103.

Ropaschu

pagastam wajadsigs Aleksandra I. pakahpes pamatskolai

skolotajs-pahrsinis ne.

Peenemschana 19. oktobri plkst. 3 pehz pusd. pee pag. waldes.

Ropaschos, 12. okt. 1921. g.

Pagasta walde.

Nacionalais Teatrs.

Otrdeen, 18. okt. plkst. 7 wak.

Jahseps un wiņa brahļi.

Treschdeen, 19. okt. plkst. 7 wak.

Pirmo reisi

Senfazija.

Ed. Pulsa komedija 4 zehleenos.

Direkcija.

Tirgotaju un Rubpneeku Ekonomiskàs Sabeedr.

kahrteja pilnà sapulze

28. oktobrî 1921. g. pulksten 4 pehz pusdeenas

Rigà, Leelà Kehnina eelà Nr. 27.

Deenas kahrtiba:

1) Pahrskats un bilanze par laiku no 1. janw. 1917.—30. jun. 1921. g.
2) Rewidentu sinojums.
3) Waldes preekschlikumi.
4) Apweenoschanàs ar zitàm beedribam.
5) Budsets.
6) Daschadi jautajumi.
7) Wehleschanas.

Ja uf scho sapulzi neeraſtos statutu 32. panta paredsetais beedru skaits, tad saſkaukſ ar 33. pantu jasauz neatkarigu no eerakstschos beedru skaita pilnteesigu pilnu sapulzi ar augschmineto deenas kahrtibu scha gada 12. nowembri plkst. 4 pehz pusd. Rigà, Leelà Kehnina eelà Nr. 27.

Waldes.

Naw!

labaku papirosu par

„Majak“

20 gab. — 15 rbl.

Tabakas fabrika „OSMAN“ Rigà.

Apsk. Min. Ehku un Buhwju Pahrw. Rigas rajons

issludina uf 22. oktobri 1921. g. plkst. 10 rihtà

konkursu

ehkas atjaunoschanas remontu darbeem, kareiwju skapischu, sargu buhdu un mašgajamo trauku isgatawoschanai Zehsis, Jaunà eelà Nr. 3.

Tuwakas sinas un noteikumus isſneedſ, kà ari peedahwajumus, slehgtàs aplokſnès ar usrakstu „Uf konkursu 22. oktobri“ ar nomaksatu 10 rbl. stempelnodokli un 35000 rbl. droschibas naudu, peenem katru deenu no plkst. 9 lihdſ 12 Techniskàs nodalas kanzlejà Rigà, Zitadelê 24.

Partiju torakulina

un zitas wehrtigas kaschokahdas lehti pahrdod Tirgonu eelà Nr. 6. Vidaka weikalà.

Nacionalà Opera.

Sirmdeen, 17. okt. plkst. 7 wakarà

Uguns un nakts.

1. bala.

Otrdeen, 18. oktobri plkst. 7 wak.

Somu operu dseedatajas Weras Janssen

weesu israhde:

Karmen.

Wirsneeku lungu eewehribai!

Tà kà pee pastahwoschàs dahrdsibas ne katrs ir spehjigs augstàs zenas par kareiwju un ziwil apgehrbeem maksat, tad ilgi pastahw. firma

Morizs Machmoniks

is nolehmusi zenas uf to wissemako nolikt, lai ari mosakturigeem dotu eespehju lehti, bet peeklahjigi gehrbtees.

Weikals atrodas pagalbam

Kalku eelà Nr. 24.

Truschu ahdas

preeksch boteem un garnituram leelà izwehlê dabujamas Kungu eelà 10, E. Schuppe.

Izdots „G. Dizrista un beedru“ drukatawà, Rigà, Leelà Kehnina eelà 28.